

POSTÁS DOLGOZÓ

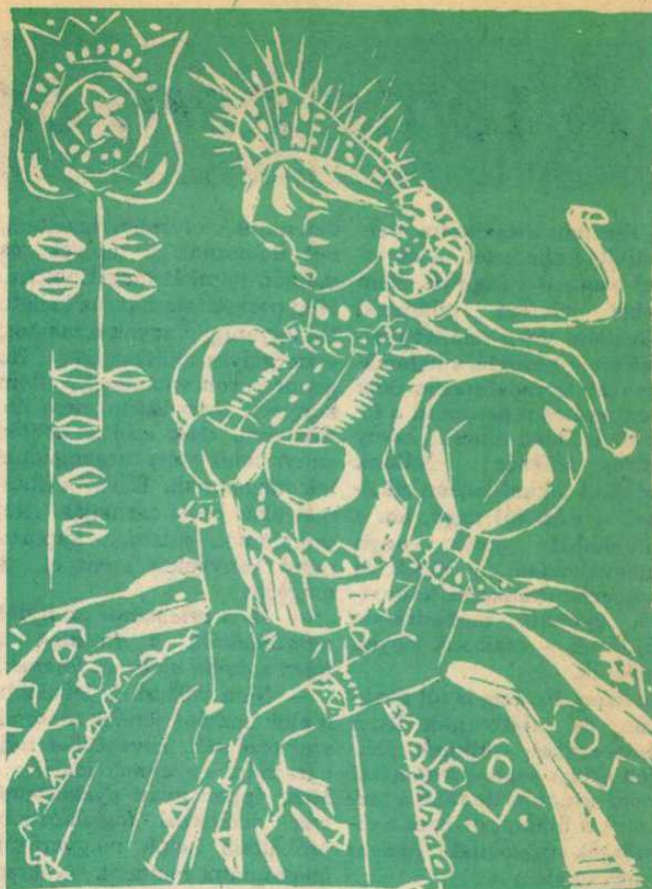
A POSTÁSOK SZAKSZERVEZETÉNEK LAPJA

XXXII. ÉVFOLYAM

9. SZÁM

1987. SZEPTEMBER

ÁRA: 2 FORINT

Egységes gondolkodásra és tettekre van szükség

A szocialista társadalom építésének megváltozott feltételei, az intenzív gazdálkodásra való áttérés, a világgazdaságban végbement gyökeres változások együttesen új követelményeket támasztottak, nagyobb és nehezebb feladatok elé állították a magyar népgazdaságot.

Mindennek népgazdaságunk eddig csak részben tudott megfelelni, a feladatok megoldására a gazdaságirányítás nem ösztönzött és nem kényszerített eléggé. A nemzeti jövedelem nem fedezi a felhasználást, az adósságállomány és a költségvetési hiány tovább növekszik. A közvéleményben hónapokkal ezelőtt az alakult ki, hogy a gazdasági romlást folyamat állandóan folytatódik, hogy minden dokumentumban a régi megállapítások szerepelnek: szerkezetváltás, egyensúlyjavítás, műszaki haladás stb. A közvélemény egyre türelmetlenebbül várta, hogy a vezetés a felhalmozódott gondokra szocialista megoldást találjon, a folyamatokat szocialista módon kezelje.

Az MSZMP Központi Bizottsága júliusi ülésén állásfoglalást fogadott el a gazdasági-társadalmi kibontakozás programjáról. A dokumentum — feltehetően — mindenki előtt ismeretes. Hosszú évek után végre olyan helyzetértékelés, és olyan, a folyamatok egészét átfogó komplex program született, amire ráépülhet az egyes ágazatok, vállalatok, intézmények — túlzás nélkül mondhatjuk — egyének konkrét cselekvési programja, aminek következtetés végrehajtása egy hosszabb út végén valóban kibontakozást eredményez. Ma rendkívül fontos, milyen azonosulás, cselekvés, társadalmi összefogás bontakozik ki a KB-állásfoglalás nyomán a társadalmi-gazdasági gondok feldolgozására.

Ezen az azonosuláson és együttes cselekvésen múlik, hogy a fejlettebb országok szintje felé indulunk-e el, vagy továbbra is maradunk ott, ahol vagyunk.

Természetesen az állásfoglalás és a ráépülő különböző szintű programok kidolgozása intézményes feladatot ró az érdekeltekre, így a Magyar Posta is. Túl e kötelezettségeken célszerű áttekinteni ágazati, vállalati, intézményi és — főleg vezetői posztokon — egyéni szinten is mind a gazdasági, mind a társadalmi szférában, hogy jelenlegi, munkastílusunk, cselekvési programunk, stratégiánk, aktivitásunk megfelel-e az állásfoglalásban megfogalmazottaknak, miben kell változtatnunk.

Első és legfontosabb feladat az, hogy mindannyian megértjük az elfogadott programot. A program alapvető célja, hogy a társadalmi és gazdasági élet minden szféráját megújítva új lendületet adjunk a szocializmus építésének, megteremtjük a gazdaság fejlődéséhez szükséges forrásokat, s meghaladjuk a közepes gazdasági fejlettség szintjét. Ehhez egy rövidebb stabilizációs és egy hosszabb távú kibontakozási szakaszra van szükség. Az első szakaszban fokozatosan meg kell állítani az eladósodás folyamatát, csökkenteni, majd meg kell szüntetni az állami költségvetés hiányát. Fel kell gyorsítani az intenzív fejlődéshez, a világ gazdasági folyamatokhoz történő igazodást, a tartós változások szolgálatát szerkezetátalakítást, a műszaki fejlődést, a ráfordítások csökkentését, s mindezekkel a hatékonyság javítását.

A gazdasági reformfolyamat széles körű kibontakoztatására van szükség. Ugyanakkor ebben a szakaszban vállalni kell

az átalakítással együtt járó küzdelmeket, konfliktusokat és tetteket. Senki előtt sem lehet titok, hogy a program megvalósítása jelentős áldozatvállalást igényel minden magyar állampolgártól. Ehhez elengedhetetlen a döntés-előkészítés, a döntéshozatal és végrehajtás nagyobb nyilvánossága és demokratizmusa.

Postások a kibontakozásért

A Magyar Posta, a postás dolgozók ezer szállal kapcsolódna a kibontakozási programhoz. Példaként csak két olyan elemet emeljük ki, mint a műszaki haladás gyorsítása és az oly sokat emlegetett szerkezetváltás. Mindkettő elképzelhetetlen korszerű, a jelenleginél mind mennyiségben, mind minőségben fejlettebb hírközlési infrastruktúra nélkül. Másrészt a műszaki fejlődés egyik fontos hordozója a világon mindenütt a hírközlés.

Szolgáltatásaink elmaradottsága, a fejlődés meggyorsításának elodáztatatlansága a közvélemény és az ország vezetése által is elfogadott tény. Ez számunkra kedvező, de ugyanakkor a felelősségünk is fokozatosan nő. A posta évekkel ezelőtt meghirdetett és megkezdett megújodási folyamata szervezeten illeszkedik a kibontakozási programba. Megerősítette megkezdett utunkat, s mintegy politikai alapot adott a helyenként félszegen megkezdett belső átalakulási folyamatok felgyorsítására.

Gondoljunk csak a belső demokratizmus kibontakozására, a központ és a helyi feladatok, hatáskörök szétválasztására, a decentralizálásra, a belső érdekelttség, a vállalkozási és kezdeményezőkézség feltételeinek kialakítására. De ide tartozik a

átalakulási folyamatban mindannyiunk kötelessége és feladata éberrel őrködni szocialista társadalmunk alapvető vívmányai felett. Nem szoríthatnak háttérbe a foglalkoztatás szempontjai, nem rendülhet meg az emberek szociális biztonsága, nem növekedhet a hátrányos helyzetben levők lemaradása.

technikai rendszerváltás szorgalmazása és a lehetőségek szerinti előkészítése a legtöbb szolgáltatási területen. Gazdasági számítások, közgazdasági gondolkodás jelent meg régebben tabunak tekintett területeken is. A korábban túlhangsúlyozott műszaki, illetve egyéb érdekek ma már jellemzően csak gazdasági érdekekkel alátámasztva érvényesülhetnek.

Összességében önelégültség nélkül állapíthatjuk meg, hogy alapjaiban helyes úton járunk, céljaink a KB-állásfoglalásban kifejtett állásfoglalásokkal összehangban vannak.

Hogyan felelünk meg a kibontakozási programban megfogalmazott igényeknek? Ha megkezdett átalakulási folyamatunkat maradéktalanul és a megszokottnál gyorsabb ütemben befejezzük, ha munkánkat eredményesebben és úgy szervezzük, hogy a kiemelt távközlési-fejlesztési program határidőre, az elvárt minőségben megvalósuljon, lehetővé tesszük a következő évtizedben a valóban gyors ütemű fejlesztést, a hírközlési infrastruktúra elmaradottságának végleges felszámolását.

Ezt rója ránk a kibontakozási program, ez a népgazdaság és a társadalom, de a postások szűkebb családjának is az érdeke.

A békéért naponta kell küzdeni

A világban felhalmozott nukleáris készletek olyan nagyságúak, hogy ha ötpercenként felrobbantanának egy hirosimai méretű atombombát, az utolsó 2040-re fogyna el. Ezek a háborzongató adatok senkit sem hagyhatnak közömbösen, ennek az óriási veszélynek az elhárítása a föld népeinek közös ügye. Ezt szolgálva ajánlották az öt évvel ezelőtt Havannában megrendezett X. szakszervezeti világkongresszus küldöttei a világ szervezett dolgozóihoz intézett felhívásukban, hogy szeptember elseje legyen minden évben a háborúellenes küzdelem szakszervezeti akciónapja. Valamennyi kontinensen sok ország szakszervezetei csatlakoztak ehhez a felhíváshoz, hiszen a szakszervezetek legfőbb hivatása a dolgozó emberek jogainak és érdekeinek képviselete. S a legalapvetőbb emberi jog és érdek a háború nélküli világban élés lehetőségének megteremtése, olyan gazdasági és biológiai környezet kialakítása, amelyben félelem nélkül élhet, dolgozhat mindenki, és munkája eredményét hasznosíthatja, kamatoztathatja saját és családja javára.

Ehhez a felhíváshoz a magyar szakszervezetek is csatlakoztak, s szeptember első napjai az országban sok helyütt a megemlékezések, gyűlések, találkozók jegyében zajlottak. Salgótarjánban rendezték meg a nemzetközi szakszervezeti akciónapot, amelyen a magyar szervezett dolgozók mellett lengyel, osztrák, NDK-beli delegációk küldöttei is részt vettek a munkásgyűlésen. A nemzetközi szakszervezeti akciónap dátuma: szeptember elseje a második világháború kitörésének — 1939. szeptember 1-jének is az évfordulója, s ezt a napot sohasem lehet kitörölni sem az emberek emlékezetéből, sem a tankönyvekből, a szépirodalom lapjairól. Ötvenmillió ember pusztult el ebben a háborúban. S az akkori fegyverarzenál közelébe sem jöhetett a mainak, sem mennyiségben, sem a technikai fejlettség tekintetében. E mai felhalmozott fegyverkészletnek nem hat esztendő, de hat perc is elég ahhoz, hogy egyetlen gombnyomásra mozgásba jöjjön és megsemmisítse az egész emberiséget, eltörölje az élet nyomát a földről.

Minden eseményen ezekről a tényekről, ezekből kiindulva szólnak a szakszervezeti tisztségviselők. A SZOT Központi Iskolán megtartott kerekasztal-konferencián öt közép-európai ország szakszervezeti képviselőinek kétnapos találkozásán úgy foglaltak állást a résztvevők: a szakszervezetek, mint az érdekvédelem szervezetei, a békét kell hogy szolgálják. A magyar kormány a többi szocialista ország kormányával együtt támogatón részt vállal a Szovjetunió új kezdeményezéseiben, a leszerelésért és a békés együttműködésért folyó nemzetközi tevékenységben. Szakszervezeti mozgalmunk békepolitikájában ez olyan új feltételeket teremt, amelyek alapján a feladatok is újszerűen fogalmazódhatnak meg.

A magyar szakszervezeti mozgalom mindenkor fel-emelte szavát a vérontás ellen, s tetteivel bizonyította békeakarátát. Segítője és fáradhatatlan kezdeményezője volt és ma is az a különböző országok dolgozói és szakszervezetei közötti kapcsolatok megteremtésének, egymás jobb megértésének, a népek közötti együttműködésnek. A szakszervezetek számára a béke a nemzetközi kapcsolatok rendezését jelenti, s feltételezi — és céljaként fogalmazza meg — a dolgozók, a családok, a munkahelyek együttműködését, a mindennapi élet, a munka tisztességét — hiszen az emberek ezzel tudnak a legtöbbet tenni a békéért. S a békéért naponta meg kell küzdeni. Mert a tőkés világ vezetőit ma is a megosztottság jellemzi, ha a háború és a béke kérdéseiről van szó. A valóságot figyelembe vevő politikusok a két világháború békés egymás mellett élése mellett szállnak síkra, a szélsőségesek viszont újabb háború felé sodorhatják a világot.

A háborúellenes küzdelem, a béke nemzetközi szakszervezeti napja egyaránt emlékezés és tiltakozás. A szolidaritási találkozók, békeprogramok szerte az országban ennek adtak kifejezést. Erre hívta fel a magyar szervezett dolgozókat a SZOT elnökségének állásfoglalása is, amelyet erre a napra hoztak nyilvánosságra. De az egész világon együtt haladtak az utcán a józan, a háborút ellenző emberek a szervezett dolgozókkal. A nyugatnémet szakszervezeti szövetség (DGB) kezdeményezésére az NSZK nagyvárosaiban több száz nagygyűlést, megmozdulást tartottak. Újtárára indult az Olof Palme-békeüzenet, amelynek résztvevői a közép-európai atomfegyvermentes folyosó létesítését követelik. Lengyelországban délben a városokban megszólaltak a szirénák, egy percre leállt a forgalom az utcákon — emlékeztetve arra a napra, arra az órára, amelynek sohasem szabad többet bekövetkeznie.

—rácz—

100 éves a Pécsi Postaigazgatóság

A közelmúltban teljesen felújítva, eredeti szépségében ragyogva hirdeti a pécsi postapalota szecessziós épülete a centenáriumi motívumot. De ezekben a napokban nemcsak az épület tervezőjét, Balázs Ernőt, a város hajdani műépítészt emlegetik hálaival az igazgatóság dolgozói,

hanem ünnepélyes komolysággal emlékeznek mindazokra, akik 100 évvel ezelőtt elvégezték azt az úttörő munkát, amelynek eredményeként immár százados múltú lehet a Pécsi Postaigazgatóság.

Az igazgatóság létrehozását 1887-ben közvetlenül megelőz-

te a postának a távíróval való országos egyesítése. Baross Gábor közmunka- és közlekedésügyi miniszter egyesítésre vonatkozó rendelete 1887. július 5-én a Postai Rendeleték Tárában jelent meg. E rendelet 1/a pontja értelmében pedig létrehozták a pécsi posta- és távírda-igazgatóságot, amelynek területét Baranya, Somogy, Tolna és Zala megyében, továbbá két Vas megyei település, Mura-szombat és Fraknóc postahivatalaiban állapították meg.

Az első kinevezett igazgató a szervezést a kezdetektől irányító Opris Péter (1848—1913) lett. A nagy tudású, remek szervező és emberséges egykori ügyvéd 25 évig töltötte be ezt a posztot. 1913. március 27-én, 65 évesen, szívizélhűdésben halt meg.

A kezdetekre, az eltelt száz esztendő sikereire és nehézségeire, az alapítókra és a későbbi korok nagy alakjaira emlékeztek ünnepi ülésükön a pécsi

postások 1987. szeptember 1-jén. Az ünnepi beszédet Varga Sándor, a Pécsi Postaigazgatóság vezetője mondta el, aki a múlt felidézése mellett felhasználta az alkalmat arra, hogy bemutassa a mai helyzetet és vázolja a közeljövő feladatait is. Varga Sándor száz év alatt a 16. igazgató a sorban és immár 13 éve tölti be funkcióját. Joggal büszke ő, valamint dolgozói is a közelmúlt fejlődésére, és ugyancsak biztatónak az igazgatóság eddigi eredményei a VII. ötéves tervi feladatok végrehajtásában.

A centenáriumi alkalmából az ünnepség mellett más jeles eseményekre is sor került. A száz év tiszteletére felállított emléktáblát ekkor leplezték le, és ünnepélyesen felavatták a dicső alapítót, Opris Péter síremlékét is, amelyet a pécsi postások emeltek a város első postaigazgatójának emlékére.

(Áts)

A téma nem ereszt el

„A békéért és a munkáért”

27 országból jöttünk

A magyar delegáció a breszti erődnél

Einstein megalkotta a relativitás elméletét — és ezzel azóta is világhírű. Nem lehet viszont mindenki Einstein, sőt a relativitáselmélethez hasonló, a tudományokat forradalmasító ötlet sem gyakran pattan ki a fejből. Talán nincs is rá oly sűrű szükség... Nálunk például sokkal jobban elkelnek a nem túl nagy, ám a munkahely életét mégis megváltoztató, a gépek és emberek munkáját könnyítő, gyorsító módosítások, újítások — csak sok legyen belőlük.

Azért, ha nem is túl gyakran, de találkozunk ilyen emberekkel, akiknek életfelfogása: semmi különös nem csinálók, de rááll a szemem a hibára, és nem nyöszörgök másoknak, hanem megcsinálom...

Ilyen például Somodi István, akinek a hivatalos bejegyzések szerint több mint ötven újítása van, bár ő maga nem is jegyezte meg a számukat...

— Bemutatkozásul mit tudhatunk meg Önről?

— A Rádió- és Televízióműszaki Igazgatóságon belül a szentesi tévéadónál dolgozom, energetikus munkakörben. A legelső dolgozók egyike voltam itt, pontosan 1959 júliusában jöttem ide, azóta itt vagyok, még néhány évem van a nyugdíjig, addig maradok is...

— Milyen témájúak az újításai?

— Munkakörömmel kapcsolatosak. Szerencsére jó az adminisztráció, mert én már bizony nem is tudom, mikor mire bukkantam rá.

— Az első újítására emlékszik?

— Nem én, már a tegnapi sem. Ha megoldottam valamit, az elmúlik, jöhet a következő. Nekem ez természetes dolog, az a lényeg, hogy menjen a munka. Akár telepített berendezésekről van szó, akár másféle gépekről, műszerekről, az a benyomásom, ezek konstrukciója nem veszi figyelembe a helyi igényeket — így azután módosítók rajtuk. Egetverőt sosem alkottam, de apróbb dolgokból rengeteget. Sok szakmához értek, bár oklevelem csak egyről van — azt szokták rám mondani, hogy a mosdócsaptól a transzisztorig mindent meg tudok javítani.

— Az ötletek mellett közügyessége is van?

— Amolyan ezermester vagyok. Otthon is mindent én csinálók. Ha vakolni kell, akkor azt, ha meszelni, attól sem ijeszt meg, ha a mosógép motorját kell átkergetni, nekilátok. Gyümölcsfát ültetek, minden kerti munkát elvégzek, ami egy kis kertes házban adódik, s ha a Skodámnak baja van, akkor megjavítom — még sosem hagyott ott az úton. Szerelőkre soha nem költöttem, és ezzel rengeteg pénzt spóroltam meg.

— Honnan ez a tudomány?

— Szakkönyvekből. Pesten érettségiztem, bekerültem az építőiparba, azután a mai szakmámba; a technikum után min-

den munkahelyemen figyeltem, mit dolgoznak a többiek, és minden munkát megcsináltam. Még parkettáztam is, ha kellett. De ugyanígy vagyok a lakatos, esztérgályos munkákkal... Ha gondom volt valamivel, vettem könyvet. Nem iszom, nem dohányzom, csak ezekre költök, ennyi befektetést megengedhetek magamnak. Tőlem a kocsmát akár be is zárhatják. Ami prémiumot, jutalmat kaptam, mind könyvekre ment el, de megérté.

— Mi a véleménye az ifjabb nemzedékről, a fiatalok is ilyen sokrétű emberek lesznek?

— Nem valószínű, legalábbis akik hozzánk jönnek frissen a szakközépéből, kevesebbet tudnak, mint én annak idején... Most éppen nyári gyakorlaton levő diákokkal foglalkoztam, próbáltam nekik magyarázni, megmutatni mindent. Gyakran azonban az volt az érzésem, hogy csak anyuka, apuka kedvéért végzik el az iskolát, nem is nagyon érdekli őket, mi van a világban. Nekem ezeken a tanulságokon kívül annyi a „nyemreményem” ezekből a nyári gyakorlatokból, hogy akik esetleg később ide akarnak jönni, tudom róluk, melyik gyereknek vehetjük hasznát és melyiküket nem szabad ide engedni.

— Ha újra kezdené, megint ilyen lenne?

— Biztosan. Ezt szeretem csinálni, sosem bántam meg, hogy ilyen voltam. Amikor végzek a munkámmal, hazamegyek, otthon javítgatok, aztán dolgozom a lányomnál, az anyósomnál — szóval rengeteg elfoglaltságom akad. A közelébe kezdek visszavonulni. Voltam szakszervezeti titkár, ezt a funkciót már átadtam fiatalabbnak. Voltam szocialista brigádvezető is, most munkaversenyfelelős vagyok. Az újítómozgalom bronz, ezüst és arany jelvényét megkaptam, s most a „nüláról” indulok újra, talán még a hátralevő évek alatt újra kapok egy bronzot...

*

Jány István nemrég vehette át a kiváló újító érem arany fokozatát — s akik ismerik munkásságát, tudják, teljes joggal kapta meg e szép elismerést. Amolyan örök érdeklődő, kutató ember, s ezt a széles körű érdeklődést magas szaktudás és kitűnő gyakorlati érzék egészíti ki. Így születnek azután olyan munkái, amelyek a posta egész területén alkalmazhatók, s magasabb műszaki fejlettségi fokot képviselnek.

Villamosmérnök, illetve gazdasági mérnök. 1967 óta dolgozik a Posta Építési Üzemnél. E húsz esztendő alatt először hét évig építésvezetőként tevékenykedett, különböző távkábelek szerelésén vett részt, s megismerte az ország számos ilyen jellegű munkahelyét, az alkalmazott technikákat. Egy évig a termelési osztályon dolgozott, s jelenleg a műszaki fejlesztési osztály számítástechnikai fejlesztési csoportvezetője.

Hogy hány újítása, ésszerűsítő ötlete volt eddig, azt nem szá-

molta. Arra a munkára viszont nagyon szívesen emlékszik vissza, amelyet a műszaki fejlesztési osztályon dolgozó kollégákkal — lakatosokkal, esztérgályosokkal — közösen végeztek. Török Zoltán volt az elméleti kidolgozója a témának, a gyakorlati megvalósítás értelmi szerzője pedig ő. Új kábelbehúzási technológiát dolgoztak ki, amit azóta az egész postánál bevezettek és alkalmaznak. Őt hat évvel ezelőtt valósult meg ez az elképzelés; akkoriban indult Budapesten az átkérőprogram, s ha ez a kábelbehúzási technológia nem születik meg, nélküle ma már nem is nagyon lehetne dolgozni... Egy esztendőig dolgoztak rajta, de az eredmény minden fáradozást megért.

A többi újítása kapcsolódik az építésvezetésen végzett tevékenységéhez. Kialakította a kábel impedanciáját utánozó művonalat, megkönnyítve ezzel a távkábelek történő mérését. Ez az ötlet is gyakorlatiá vált már a hazai postai munkában. Amióta osztályán alkalmazták a személyi számítógépeket, azóta azok programozásával is foglalkozik — s ez az újabb munkaterület ismét rengeteg új ötletet, impulzust jelent újítói munkásságában, kísérletezéseiben. Legutóbbi kitűnő munkája a sokcsatornás kábelek komplex csatlakozásainak méréséhez kapcsolódik. Ezeket a méréseket korábban régi Siemens-féle műszerekkel végezték, ezek azonban nagyon drágák, s ma már nem is készíthetik őket. Kipróbálta, tudna-e létrehozni egy olyan számítógépprogramot, amely részben helyettesíti ezeket a műszereket, — s a próbálkozás eredménye nyílt. Ezen is csaknem egy esztendőig kísérletezett, míg végül megszületett a kitűnően használható eredmény. Ezért az újításáért kapta egyébként a közelmúltban az elismerést.

Amikor belekezd valamibe, nem azzal a gondolattal fog hozzá, hogy ebből újítás lesz. Inkább az érdekli, hogyan lehetne könnyíteni, egyszerűbbé tenni valamely munkafolyamatot. S ha hozzálát, a téma egyszerűen nem ereszt, gyakran bent marad a munkaidő után a számítógép mellett, vagy amíg hazafelé buszozik, ez jár a fejében. Most olyan programot készít, ami a számlázási rendszert egyszerűsíti majd, de rengeteg további ötlete is van.

A kollégák becsülik, nem csodabogarat látnak benne, hanem olyan tapasztalt munkatársat, akihez bármikor mehetnek, s tudják róla, hogy ha szakmai gond adódik, addig nem nyugszik, amíg meg nem oldja. Az üzemben jó néhány olyan munkaterület van, amelyen munkaköréből adódóan kell a fejlesztéseket elvégeznie. A következő évek döntik el, mennyire lehet előbbre jutni ezeken a területeken. Az viszont biztos — mint Jány István mondja —, hogy a további fejlődést csak a számítástechnika segítségével lehet elérni.

r. j.

FELHÍVÁS

felöleli a munkavédelem főbb területeit:

- jogszabályok, a munkavédelem eljárási kérdései,
- szabványok, műszaki előírások, óvrendszabályok,
- az alkalmazott technológiák munkavédelmi kérdései,
- veszélyek, ártalmak: az ellenük való védekezés,
- közlekedés, közlekedés- és forgalombiztonság,
- ergonómia,
- elsősegély-nyújtási ismeretek stb.

Az I–III. helyezett csapatok a postaszerv munkavédel-

mét segítő értékes tárgyjutalmat, az I–VI. helyezett csapatok tagjai egyéni díjakat (külföldi, illetve belföldi jutalom-út, tárgyjutalmak) nyernek.

A további feladatokról — a részletes tudnivalókról — szeptemberben értesítést küldünk.

Kérjük, hogy az előkészítő szervezési feladatok segítése céljából előzetes nevezési szándékukat:

1987. szeptember 30-ig

a Posta Rádió- és Televízióműszaki Igazgatóságnak (Bögsztyár Árpád munkavédelmi vezető, Budapest, Postafőkö 2. 1360) jelezzék.

Béke. Az egyik legszebb szó a világon.

Azt jelenti, hogy nincs háború, a nukleáris fegyverek gyártásának beszüntetésére, a teljes leszerelésre törekvésnek a vezető hatalmak. A világ népeinek békés egymás mellett élése jelenti egymás megbecsülését, s ezen belül a családok békéjét, sőt belső békéjét is.

Ezen gondolatok jegyében indult útnak az a 25 fiatal, akik Magyarországi szakszervezeti ifjúságát képviselték a július 6–19-ig megrendezett „A békéért és a munkáért” európai találkozó.

Huszonhét európai ország 380 fiatalja tartott a 750 éves Berlinből Moszkvába a „Békevonaton”. A vonat igazi barátságvonat volt, ahol a 2 napig tartó utazás során megismerkedhettünk a résztvevő országok fiataljaival. Nagyon jó hangulatú, hajnalba nyúló beszélgetések, éneklések, ajándék- és címcserék színhelye volt, ugyanakkor kényelmes pihenést is nyújtott.

Első szovjet állomásunk a Belorussz határváros Brest volt, ahol népviseletbe öltözött lányok köszöntöttek bennünket. Itt megkoszorúztuk a város legnagyobb nevezetességét, a breszti erődöt, amely megrázó élmény és egyben figyelmeztetés is volt a résztvevők számára. A béke olyan kincs, amelynek megőrzése mindennél fontosabb! Egy helyi népi együttes fergeteges bemutatója után búcsúztunk Brest városától, és ismét vonatra szálltunk.

Másnap reggel már Moszkában, a Belorussz pályaudvaron fogadták a küldöttségeket. A fővárosban négy, programokban rendkívül gazdag napot töltöt-

tunk. Politikai és kulturális rendezvények váltották egymást.

Ezek közül kiemelkedett a moszkvai szakszervezeti főiskolán megrendezett nagygyűlés, ahol Viktor Misin, a VCSZPSZ (a szovjet SZOT) vezetője adott tájékoztatást a szovjet gazdasági és társadalmi életéről.

Lehetőséget kaptak a résztvevő szocialista és kapitalista országok delegációi az őket foglalkoztató kérdések, problémák felvetésére. Nagyon érdekes kérdések hangzottak el. Például: lesz-e munkanélküliség a szovjet szakszervezetben? Mi a szerepük a nyíltág politikájában a szovjet szakszervezeteknek? A kérdésekre őszinte, a valós helyzetet tükröző választ adtak a főiskola vezetői és Viktor Misin.

Mindannyiunk számára rendkívül érdekes üzemlátogatást tettünk a Seremetyevo II. repülőtérén. Innen mentünk később utasként egy hatalmas IL 86-os géppel a Fekete-tenger partján levő csodálatos Szocsi-ba, ahonnan autóbusszal utaztunk a 60 kilométerre fekvő, nagyon kellemes klímájú, gyönyörű Picundára, ahol 5 napot töltöttünk.

Az itt töltött szép és élményekben gazdag napok délelőtti munkával teltek. A délutánokra szabadidős programokat szerveztek a rendezők. Az idő igazán ragyogó volt, így lehetett fürödni, napozni is. A délelőtti megtartott ülések valóban érdemi munkával teltek el. Szekciókban folyt a munka. A magyar delegáció mindegyikben képviseltette magát, 3-5 fős csoportokkal. A következő témakörökben folytak a tanácskozások:

- béke és ifjúság bolygónk atomfegyvermentes életéért;
- védjük környezetünket;
- ifjúság, szabadidő, sport, kultúra;

- az ifjúság jogai a szakmai képzésre, munkára és az emberhez méltó életre;
- a szakszervezetek és az ifjúság.

Az egyes témákban a résztvevő országok képviselői véleményét cserélték, elmondták saját országuk problémáit és az elért eredményeket. A magyar delegáció képviselői értékes tapasztalatokat szereztek, és igen aktívan vettek részt az egyes szekciók munkájában.

A délelőtti üléseket több baráti találkozó követte. Találkoztunk a francia szakszervezeti fiatalokkal, akik a CGT-t képviselték. Különböző szakmájúak voltak. Köztük munkanélküliek is.

Sok a francia fiatalokéval azonos gondunk, de a társadalmi formák különbözősége miatt a munkához jutás, a szakképzés, a szociális helyzet kérdéseiben nagyon eltérőek országaink lehetőségei.

Baráti találkozókon ismerkedtünk meg a román szakszervezeti fiatalok képviselőivel is. Őket főleg az ifjúsági tanácsok, tagozatok létrehozása, azok eddigi eredményei, tapasztalatai érdekelték.

A kellemes picundai napok után ismét repülőre szálltunk és Minszkbe repültünk, ahol két, programokkal zsúfolt napot töltöttünk. A béke iránti vágyukat fejezték ki a résztvevő küldöttségek a minszki békeüzenetben.

Ezzel a demonstrációval ért véget az emlékezetesen szép két hetünk a Szovjetunióban.

Kecskeméti Mária

Nemzetközi békemenet Minszk főterén

Érdekeltségi és ösztönző rendszerek a Soproni Postaigazgatóságnál

Az elnökség szeptember 9-i kihelyezett ülésén megtárgyalta a Soproni Postaigazgatóságnál működtetett érdekeltégi és ösztönzési rendszerek tapasztalatait, különös tekintettel az igazgatóság döntés- és hatáskör-növekedésére.

Az igazgatóság érdekeltégi és ösztönzési rendszerek működtetésére 49 millió forintot fordít. Ebből a saját beralap 21 millió, érdekeltégi alapból átszámított beralap 11 millió, érdekeltégi alap 17 millió forint.

A fenti forrás terhére az érdekeltégi alapba elszámolható kifizetéseken túlmenően 23 területre működtetett érdekeltégi ösztönzési rendszert az igazgatóság, ami a terület valamennyi teljes vagy részmunkaidős dolgozóját érinti, természetesen differenciáltan.

Az érdekeltégi, ösztönzési rendszerek vizsgálata alapján megállapítható, hogy valamennyi rendszer feltételhez kötődik. A feltételek:

- elősegítik az ötéves terv kiemelt távközlés-fejlesztési feladatainak elérését,

- szolgálják a postai és műszaki hálózat üzemképes és eredményes működését,

- segítik a szolgáltatások megfelelő színvonalon való teljesítését,

- közvetítik az igazgatóság közgazdasági szabályozóiban, az 1987. évi bérpolitikai irányelvekben meghatározott követelményeket,

- a vezetők és termelésirányítók érdekeltégi rendszere közvetíti és érvényesíti az igazgatóval szemben támasztott követelményeket és közgazdasági szabályozókat,

- a végrehajtószervek és az igazgatóság, valamint a vezetők és a termelésirányítók érdekeltégi ösztönzési rendszerei egymásra épülnek, azonos célok megvalósítására mozgósítanak,

- nem csökkentik a postaszervek önállóságát. Az a tapasztalat, hogy a felosztás helyi elveinek kialakítása kötelezett-sége munkaterületekre való lebontást, személyi követelmények meghatározását jelentik, így még nagyobb a felelősség, de egyúttal hatékony eszközül is szolgálnak. (1987-ben a forrás 70 százalékát munkaterületre, munkakörre címzés nélkül kapták meg a postaszervek.)

Szakmai és szakszervezeti együttműködés

Az érdekeltégi és ösztönzési rendszerek működtetése folyamatos munkát követel. Ebben az igazgatóság szakmai vezetése és a szakszervezeti testületek területi és munkahelyi szinten működnek együtt. A szakszervezeti jogkörök érvényesülnek. A szakszervezeti testületek és tisztségviselők az egyetértési jogkörön túlmenően eszközként

is felhasználják az érdekeltégi és ösztönzési rendszerek jellemzőit, tapasztalatait az agitációban és a propagandában.

Az érdekeltégi rendszerek működtetésének jellemző pontjait az alábbiak röviden éreztetik:

- az igazgatóság terve tartalmazott javaslatot, hivatali, üzemi bontásban a végrehajtó szervek követelményeire (bevétel, teljesítmény, termelési adatok, termelékenység, minőség, készlet stb.), illetve 1987. évi tervbizonylatára;

- vezetői munkaértekezlet, tanácsadó testületi ülés alakította ki az érdekeltiségek feltételeit, a forrásokat és a felosztást;

- az érdekeltégi és ösztönzési rendszerekkel, a keretek felosztásával a bizalmitestület, a feltételekkel a tszb-ülés értett egyet;

- a végrehajtószervek a feladatokat együtt alakítják ki a helyi felosztás elveit, az egységek közötti felosztást. Ebben a taggyűlés, kibővített tszb-ülés gyakorolja az egyetértést;

- érvényesül az együttműködés visszafelé az értékelésben is.

Önállóság

Az igazgatóság a Magyar Posta szerves része. Az igazgatóság minden tevékenységében érvényesül a Magyar Posta irányító, ellenőrző, szabályozó szerepe. A Posta önállóvá válása, a postai szervezetszerkesztés a gazdaságirányítás korszerűsítése, olyan tényezők, melyek az igazgatóságok önállóságának és hatáskörnövekedésének irányába hatnak. Az érdekeltégi és ösztönzési rendszerekhez igazodóan mozgatóerőként:

- a középfokú szervek szervezetszerkesztéshez igazodó hatáskör-növekedését,

- a belső szabályozás korszerűsítésének megvalósítását,

- a tervezési rendszer továbbfejlesztését,

- a VII. ötéves tervből adódó feleltem feladatokat,

- a tervidőszak bér- és jövedelempolitikai irányelveit,

- a kollektívák és dolgozók igényét lehet kiemelni.

Az előzők eredményeként az igazgatóság önállósága nőtt. Ez azt is eredményezte, hogy a hivatalok, üzemek irányába is kedvező elmozdulást mutatnak az érdekeltiségek és ösztönzési rendszerek is.

Az igazgatósági munkát azonban ma is befolyásolják olyan tényezők, melyek fékezően hatnak, és amelyek hatása csökkenthető volna.

Az igazgatóság eredményes működését segítik az érdekeltégi és ösztönzési rendszerek. A Soproni Postaigazgatóság szakmai vezetése és szakszervezeti szervei, testületei továbbra is fokozott gondot fordítanak az érdekeltégi rendszerek továbbfejlesztésére.

sabb, színvonalasabb elvégzését, új igények kielégítését. Ez a törekvés valósult meg ezekben a napokban, amikor a Honeywell 2200-as számítógép helyén a modern francia Bull gép, és a régi R 30-as szovjet gép helyett egy lényegesen nagyobb teljesítményű R 36-os számítógép kezdte meg működését. Ezzel egyidőben telepítették egy lengyel gyártmányú MERA csoportos adatrögzítő berendezést is, amellyel sikerült az adatrögzítés egységesítését is megvalósítani.

Z. O.

Jelentkezik a jogsegély

Állami tulajdonú házingatlanok elidegenítése

Ki kezdeményezheti a lakás eladását?

A lakások megvásárlását kezdeményezheti a bérlő, de tehet ajánlatot az eladásra a kezelő szerv is. Szükséges, hogy a bérlői oldalon a lakók 66 százaléka, illetve 75 százaléka a vételt kérje, míg a kezelő szerv kezdeményezésénél általában cél a vegyes tulajdon (tehát részben állami, részben személyi tulajdonban levő öröklakások) megszüntetése, és mint korábban említettem a tiszta tulajdonviszonyok kialakítása. A házingatlanok elidegenítésére vonatkozó javaslatot — a jogszabály szerint — a kezelő szerv terjeszti jóváhagyás végett a kijelölésre jogosult szervhez.

A kijelölésre jogosult szervek eltérnek. A tanácsai házkészítési szervek kezelésében levő házingatlanokat a lakás fekvése szerint illetékes városi, (fővárosi, kerületi, községi) tanács végrehajtó bizottsága, az egyéb állami szervek kezelésében levő házingatlanokat pedig a kezelő szerv vezetője jelöli ki elidegenítésre. A főváros területén döntően az ingatlankezelő vállalatok készítik elő az elidegenítési javaslatot, és a lakás fekvése szerinti kerületi tanács jelöli ki azokat elidegenítésre.

Előfordulhat, hogy a kijelölésre jogosult szerv a lakás elidegenítésére vonatkozó kérelmet elutasítja, hiszen az állam mint tulajdonos nem kötelezhető arra, hogy akarata ellenére eladja tulajdonát.

A jogszabály adott esetben mégis megkülönböztetést tesz — az elutasítást illetően — aszerint, hogy egy épületben a lakások bérlői milyen arányban kezdeményezik az elidegenítést. Ha az épületben levő lakások 66 százaléka a bérlői kérik az elidegenítést — azt különösebb indoklás nélkül — megtagadhatja a kezelő szerv. Ha viszont a lakások legalább 75 százaléka a bérlői terjesztnek elő vételi kérelmet, az elidegenítésre kijelölés megtagadására csak „rendkívül indokolt esetben” kerülhet sor. Ha nincs ilyen rendkívüli eset, az elidegenítést a kijelöléstől számított 60 napon belül folyamatba teszik.

Egyébként annak elbírálásához, hogy mi tekinthető „rendkívül indokolt esetnek” a jogszabály nem ad segítséget, hanem a fővárosi, illetve helyi tanácsrendeletekből lehet informálódni az adott területre vonatkozó szabályokról. Például a főváros területén rendkívül indokolt esetnek minősül, ha valaki zöldövezetben lakik, és a lakótelken meglévő házingatlan nem éri el az adott övezetre megállapított legnagyobb be-

építhetőségi mértéket, és az épület az egyéb feltételek figyelembevételével is (közmvé-sítetttség) legalább 2 lakással bővíthető.

És ha a bérlő nem él vásárlási jogával?

Akkor, ha a lakás olyan házingatlanban van, mely vegyes tulajdonú (tehát részben állami, részben személyi), az állami tulajdoni hányad elidegenítése esetén a többi vásárlásra jogosult tulajdonostársat elővásárlási jog illeti meg. Ha a bentlakó bérlők nem éltek vásárlási jogukkal, illetve vegyes tulajdon esetén a tulajdonos társak elővásárlási jogukkal, a házingatlant, arra jogosult bármely más személy, úgynevezett „kivülálló” megvásárolhatja.

Bár a Postás Dolgozó korábbi számában már foglalkoztunk azzal, hogy ki szerezhethet tulajdoni jogot, mégis az 1987. szeptember 1-jétől megváltozott és bővülő lehetőség miatt még egyszer röviden visszatérnék a témára.

Ismeretes, hogy a magánszemély részére eladható házingatlant csak az a személy vásárolhatja meg, aki külön jogszabályok alapján lakás-, illetve üdültulajdonost szerezhethet, illetve a tulajdonszerzési korlátozás alól felmentést kapott. A földtörvény (1987. évi I. törvény) és a végrehajtására kiadott 26/1987. (VII. 30.) Mt. számú rendelet is foglalkozik e kérdéssel. Változatlan az a rendelkezés, hogy magánszemély lakás, üdülő, lakókotelek, üdültelkek tulajdonjogát csak olyan mértékben szerezhethi meg, hogy a tulajdonában egy lakás vagy lakókotelek és egy üdülő vagy üdültelkek legyen. A család tagjai tulajdonszerzésének mértékét viszont azzal a lehetőséggel bővítette a rendelet, hogy a 14. életévét betöltött kiskorú gyermek is szerezhethet egy további lakótelket vagy lakást. További tulajdonost szerezni csak örökléssel, elbirtoklással, ráépítéssel, házasságkötés útján vagy örökbefogadás folytán lehet úgy, hogy a család tagjainak tulajdonában levő lakások és lakókotelek száma ne haladja meg a család tagjainak létszámát.

Visszatérve a „kivülálló” személy jogállására, amennyiben állami tulajdonban álló lakást kíván megvásárolni, erre csak akkor nyílik módja, ha azt a lakás elidegenítésére megbízott szerv nyilvánosan meghirdette. A lakottan megvásárolt lakás kivülálló tulajdonosa a lakások elosztásáról és a lakásbérletről szóló 1/1971. (II. 8) kormány-számú rendeletnek az állampolgárok tulajdonában álló lakásra vonatkozó rendelkezései szerint mondhatja fel a lakásban benn-

lakó bérlő bérleti jogviszonyát. Felmondási jogával azonban azon a címen, hogy a lakásra maga vagy közeli hozzátartozója számára igényt tart, csak a tulajdonjogának az ingatlan-nyilvántartásba való bejegyzésétől számított két év után élhet.

Két év után a tulajdonos a lakásbérleti szerződést a következő hónap utolsó napjára mondhatja fel, de csak akkor, ha a bérlő részére egyidejűleg másik megfelelő, ugyanabban a városban (községben) levő — beköltözhető — lakást ajánl fel. A bérlő a felajánlott megfelelő cserelakást ilyen esetben köteles elfogadni. A felajánlott lakások megfelelőségének kérdésében — amennyiben a felek között vita van — a bíróság dönt. A vizsgálat során objektív és szubjektív feltételeket egyaránt figyelembe kell venni.

Melyek ezek az objektív feltételek? Például objektív feltételnek kell tekinteni a két lakás komfortfokozatát, alapterületét, műszaki állapotát, lakóhelyiségeinek számát, a lakás épületen belüli fekvését stb. De már szubjektív feltételnek tekinthető az, hogy a lakás épületen belüli fekvésére tekintettel egészségügyi szempontból nem kerül-e a bérlő hátrányos helyzetbe?

A bérlő csak olyan szobaszámú lakásra tarthat igényt, mint az általa használt lakás. Ha azonban ez a lakás meghaladja a tanácsai bérlakásra megállapított lakásigény mértékének felső határát, a bérlő csak e mértéket meg nem haladó szobaszámú lakásra tarthat igényt. Például: a bentlakó bérlő feleségével és gyermekével lakik egy négyszobás lakásban. Három személy esetében a lakásigény mértékének felső határa két és fél szoba, elhelyezésükre tehát két és fél szobás lakás — méltánylást érdemlő esetben — háromszobás lakás is megfelelő.

Cserelakás elfogadása esetén a bérlő igényt tarthat arra, hogy a bérbe adó tulajdonos térítse meg részére a lakásváltoztatással kapcsolatban felmerült indokolt költségeit, ha a felajánlott lakás a korábbinál kisebb értékű, a két lakás közötti értékkülönbséget, ha a felajánlott lakás lakbéré a korábbi lakbérnél magasabb, a két lakás lakbérének különbségét.

Magánszemélyek részére a helyi forgalmi érték figyelembevételével kialakított áron történik az elidegenítés. A forgalmi érték megállapításánál figyelembe veszik az ingatlan településen belüli fekvését, megközelíthetőségét, nagyságát, műszaki jellemzőit és állapotát, az építés idejét, közmvé-sítetttségét, korszerűségét stb.

Ha a házingatlant a bérlő és a vele egy tekintet alá eső személyek vásárolják meg a vételár a helyi forgalmi érték teljes összegének:

- a) öröklakásnál és hat lakószobásnál nem nagyobb, több-lakásos házingatlannál 30 százaléka, ha az ingatlan 15 éve, vagy annál hosszabb ideje teljes felújításban nem részesült, akkor 15 százaléka,

- b) egylakásos házingatlannál 50 százaléka.

Ha a házingatlant kivülálló vásárolja meg beköltözhető állapotban, a vételár a forgalmi érték teljes összege. Ha a házingatlant kivülálló lakottan vásárolja meg a vételár a helyi forgalmi érték teljes összegének:

- a) öröklakásnál és hat lakószobásnál nem nagyobb több-lakásos házingatlannál 40 százaléka,

- b) egylakásos házingatlannál 60 százaléka.

Gyakori eset, hogy a bérlő a bérbeadó előzetes hozzájárulásával a lakásban átalakítási, korszerűsítési munkát végzett, vagy lakását a bérbeadó költségére helyreállította, s emiatt az elidegenítésre kerülő házingatlannal kapcsolatban bérbeszámítási joga áll fenn. Ilyen esetben a vételárat a még beszámítható összeggel csökkenteni kell. Ha a bérlő a házingatlannal kapcsolatban a saját költségén a forgalmi értéket növelő munkát végzett, amelynek a költségei részére nem, vagy csak részben térültek meg, a munkákat — a bérlő igazolása alapján — a forgalmi értékből teljes egészében, illetve a meg nem térült arányban le kell vonni. Az első esetben tehát a vételárat, a másodikban a forgalmi értéket kell csökkenteni.

A házingatlanok eladása során a vételárat vagy egy összegben, vagy részletekben lehet kiegyenlíteni. Részletfizetés esetében a vételár 10 százalékát a szerződés megkötésekor kell megfizetni. A bentlakók és az elővásárlásra jogosultak a vételárhátralékot — évi 3 százalékos kamattal — 25 év alatt fizethetik meg.

Kivülálló vevők esetében a fizetési feltételeket a felek megállapodása határozza meg. A részletfizetés időtartama ebben az esetben valamivel kedvezőlenebb, ugyanis a 15 év nem haladhatja meg. A kamat változatlanul 3 százalékos.

Különös méltánylást érdemlő esetben a kijelölésre jogosult szerv a vételárhátralék megfizetésére hosszabb — de 30 évet meg nem haladó — határidőt is megállapíthat. Ezeket az eseteket mérlegelés alapján határozza meg a kijelölő szerv. Ilyen a vásárló kedvezőtlen szociális helyzete, több gyermek stb.

Változott a jogszabályi rendelkezés abban a tekintetben, hogy hogyan kell figyelembe venni az elidegenítésre megbízott szervnek a vásárlási, illetőleg elővásárlási jogot akkor, ha azonos sorban több személy gyakorolja azt. A korábbi rendelkezés szerint azzal a személlyel lehetett szerződést kötni, aki a vételár kiegyenlítésére a legkedvezőbb ajánlatot tette. A módosított rendelkezés szerint az azonos ajánlatot tevő személyek közül a szociális helyzetük alapján jobban rászorulókat kell előnyben részesíteni. Kedvezőbbek lettek a bérlő és a vele egy tekintet alá eső személyek vonatkozásában az árkedvezmények. Korábban, ha a magánszemély vevő a szerződés megkötésekor a vételár 10 százalékát meghaladó fizetést teljesített, őt a többletfizetés után 25 százalékos árkedvezmény illette meg, és ha a vételárhátralékot a szerződésben vállalt határidő előtt kiegyenlítette, a mindenkor fennálló hátralékból annyiszor egy százalék engedményt kapott, ahány évvel korábban fizette ki azt.

Jelenleg, ha magánszemély a vevő — a kivülálló vevő kivételével — a szerződés megkötésekor a vételárat egy összegben megfizeti, vagy 10 százalékot meghaladó fizetést teljesít, akkor a többletfizetés után 40 százalékos árendeménnyel illeti meg.

A vásárlás lebonyolítása során az értékesítéssel megbízott szerv feladata, hogy írásban megkeresse eladási ajánlatával a bérlőt, aki a felhívás kézhezvételétől számított 90 napon belül nyilatkozni tartozik arról, hogy kíván-e vásárlási jogával élni, vagy sem. Ha a bérlő az ajánlatot elfogadja, az adásvételi szerződést a nyilatkozattételtől számított 90 napon belül vele meg kell kötni. Indokolt esetben a nyilatkozattételre és a szerződés megkötésére előírt határidőt az elidegenítéssel megbízott szerv a bérlő kérelmére meghosszabbíthatja. Ha a bérlő az előírt határidőig nem nyilatkozik, vagy az ajánlatot nem fogadja el, illetőleg a szerződést nem köti meg, a házingatlant más kivülálló részére idegeníthető el.

(Folytatjuk)

Dr. Mozsolits Beáta

Postás Dolgozó 3

A fejlődés új távlatai

Dr. Oláh László, a Magyar Posta elnökhelyettese lengyel, francia és szovjet vendégek jelenlétében augusztus 31-én ünnepélyesen üzembe helyezte a PSZI-ben a Posta legújabb és legfejlettebb számítógépes eszközparkját.

A Posta és az intézet vezetősége tíz éve dolgozik azon a terven, hogy a meglévő, és az elektronika forradalmi korában rohamosan avuló gépparkját kicserélje, hogy olyan számítástechnikai eszközrendszernek az alapjait vesse meg, amely lehetővé teszi a szolgáltatások gyor-

sabb, színvonalasabb elvégzését, új igények kielégítését. Ez a törekvés valósult meg ezekben a napokban, amikor a Honeywell 2200-as számítógép helyén a modern francia Bull gép, és a régi R 30-as szovjet gép helyett egy lényegesen nagyobb teljesítményű R 36-os számítógép kezdte meg működését. Ezzel egyidőben telepítették egy lengyel gyártmányú MERA csoportos adatrögzítő berendezést is, amellyel sikerült az adatrögzítés egységesítését is megvalósítani.

Kiváló brigád kiváló dolgozója

Szívesen írok róla, mert szeretjük és nagyra becsüljük kiváló szakmai munkájáért, valamint példamutató emberi tulajdonságaiért. Nemcsak azért szeretjük, mert évek óta ő a mi „postás bácsink”, hanem mert sugárzik róla, hogy a munkáját szereti, szívesen csinálja — nehéz táskájával a vállán — mosolygós arccal rója az emeleteket, és mindenkihez van egy-egy kedves, megértő, biztató — vagy ha kell —, vigasztaló szava.

Büszkék is vagyunk rá, mert a Miskolc 1-es postahivatal Dózsa kézbesítőbrigádjának igen megbecsült, tevékeny tagja. Ez a brigád idén ünnepelte alakulásának negyedszázados évfordulóját, és — mint lapunkban is közöltük a korábbiakban — ki-

érdemelték a szocialista brigádok versenyében ez évben a Posta Kiváló Brigádja kitüntetést is.

A brigád jelszava: „A postások jó munkája a posta jó munkája”. Ezt erősíti a brigád egyik fiatal tagja: *Kiss Kovács József*, egyesített kézbesítő. Őt nemcsak a 14 utcára — mintegy 18-19 kilométerre — terjedő járásának idős és ifjú lakói szeretik és tisztelik, hanem munkatársai, felettesei, hivatala szakmai és társadalmi vezetői is — kivétel nélkül — elismerően nyilatkoznak róla. Túlás nélkül állítható, hogy a postai szolgáltatások színvonalemeléséhez ilyen beállítottságú postásokra van szükség.

1974-ben lépett be a postára, azóta is egyesített kézbesítő. 1975-től tagja a Dózsa szocialista brigádnak. 12 éve kézbesít ugyanabban a járásban. Elvégezte a segédkezelőt, majd a szakmástó tanfolyamot „jól megfelelt” eredménnyel. Munkájával kapcsolatban panasz nem merült fel. A társadalmi munkából is derekasan kiveszi a részét. Párttag, KISZ-vezető-ségi tag, valamint a Hazafias Népfront Városi Bizottságának a tagja és természetesen szakszervezeti aktivista.

Néhány brigádtársával jelentős társadalmi munkát végzett a Miskolc-perceci postássportház kialakításában.

Kiemelkedő szakmai és társadalmi munkáját, valamint

emberi magatartását figyelembe véve Elnöki Elismerésben és Kiváló Dolgozó kitüntetésben részesült, valamint 1982-ben a munkáslakás akció keretén belül lakást kapott. Ezenkívül több magas szintű — közte a „Posta Kiváló Brigádja” — kitüntetés tulajdonosa.

Felesége szintén postás dolgozó, ez év júliusától szintén a Miskolc 1-es hivatal kézbesítője. Hogy alakulóban van-e egy új postás dinasztia? Erre most még nehéz válaszolni, hiszen a gyerekek: Józsika 8, a kis Renáta pedig még csak 3 éves. Mindenesetre a posta — úgy gondolom — jól járna, hiszen Kiss Kovács József egyénisége erre szilárd biztosíték. Mikor megkérdeztem tőle, hogy mi a véleménye a szocialista brigádmozgalomról, így válaszolt:

— Igen hasznosnak tartom, mert nagyban hozzájárul a gazdasági eredmények teljesítéséhez. Egy kisebb munkaközösség, melyen belül nemcsak a munkában tartanak össze, hanem egymáson és a posta ügyfelein is segítenek, ha szükséges. Ehhez támogatást adnak a szakmai és társadalmi szervek vezetői is. A mi brigádunk is ilyen szellemben, örömmel végzi feladatát. A jó munka erkölcsi és anyagi elismerése sem marad el. Én szeretem a munkámat, és amit csinálók, egy életre szóló hivatásnak tekintem.

Horváth Dezső

Fényképezőgép postáskézben

Mészáros Ödön:

Alacsony fekvésű hangszere

Látogatóban Fenyvesen

Ha a pihenni vágyó izzadtnak, fáradtnak, összetörtnek megérkezik a *Balatonfenyvesi postás-üdülőbe*, minden MÁV által okozott megpróbáltatást, a piszkos vécét, a koszos üléseket, a késést elfelejt, mert kárpótolja őt a látvány: a Balaton látványa. Hiszen a postásüdülőt alig pár lépésre építették a víztől, a tóparttól. Szóval a fáradt utas leteszi bőröndjeit, csomagjait, a recepcióhoz lép, ahol a legtöbb esetben *Szirják László* né udülővezető fogadja kedves szavakkal. E tisztében csak a legkülönlegesebb ok akadályozhatja meg. Azt vallja, nagyon fontos, hogy a vendég már az első pillanatokban jól érezze magát az üdülőben. Türelmesen végighallgatja kívánságait, s ha teheti, teljesíti.

A vendég pedig, ha először jött ide, akkor jóleső érzéssel nyugtatja: itt érte történetik minden, és két hét után elhatározza, ha lehet, visszajön ide.

Mindez nem csupán újságírói reklámfogás. A vendégkönyv a bizonyíték rá, ahol csak dicsérő beírások olvashatók az üdülőben nyújtott ellátásról. Amikor arra voltam kíváncsi, hogyan érik mindezt el, Szirják László né elmondta, hogy *itt nem csupán jelszó, hogy a vendég az első*. Itt mindent megtesznek, hogy a nyári és az elő- és utószezonni turnusokban egyaránt kipihenjék magukat az emberek, hiszen olyan kevés ez a két hét kikapcsolódás, ahhoz a munkához képest, amit ma egy postásnak el kell végeznie.

Az üdülővezető végigkalauzol birodalmán. Kimegyünk a partra. Szemben a Badacsony csonka kúpja látszik, és a vízben fürdőzők, néhány vízbiciklit is látni, ez utóbbit az üdülő bérli és használatuk ingyenes. A hatalmas kertben pingpong-asztalnál vetélkedőket látni, távolabb padokon ülő csendesen beszélgetőket. Mellettük a főveny napozók imádják a Napot. Egyszerűen idilli kép, béke és nyugalom mindenütt.

Ez az érem egyik oldala, a látogat, de kik dolgoznak azon, hogy mindez minden turnusban így legyen? A kétszázötvennégy vendég kényelméről (amelyből körülbelül 140-en az üdülőben, a többiek pedig szomszédos bérleményekben vannak elhelyezve) 44 fős személyzet gondoskodik: szakácsok, konyhalányok, felszolgálók, takarítók és persze az üdülővezető és a rendezvény-szervező, hiszen ez utóbbira is szükség van, főleg ha rossz idő tör az üdülőseregbe, legyen hova menniük, ismerkedhessenek a környék nevezetességeivel. Szirják László né éppen a közeli gazdaságból jött, ahol igyekezett lealkudni vendégeinek a lo-

vasbemutatóra szóló belépti díjjal, sikerrel: így aztán 100 forint helyett 50-et fizettek a felnőttek, a gyerekeknek pedig 25 forint a belépődíj.

Az üdülő április 30-tól október 15-ig fogad vendégeket, ezután pedig „átalakul” oktatási bázissá, s ekkor postás tanfolyamhallgatókat szolgálnak ki, fogadnak, nem kevesebb vendégszeretettel.

Sokan, amikor a szakszervezet és a posta üdülőtét *tevékenységéről* esik szó, csak *gyintenek, pedig igazságtalanok, hiszen egy dolgozónak elő- és utószezonban két hétre 742 forintot, főszezonban pedig mindössze 1050 forintot kell fizetnie*. Összehasonlításként hadd említem meg, hogyha ugyanide „maszek”-ként jön valaki, ennek öt-tízszereése is legyen, ismerve a szállodai és vendéglői árakat. Aki nem hiszi, próbálja ki. Még a Coopurist is legalább napi 150-180 forintot kér a szállásért, és akkor a szegény üdülői vágyó még nem evett semmit. Egyszerűen a *szakszervezeti üdülés még mindig a legolcsóbb Magyarországon*. Itt a postásüdülőben pedig különösen jó pihenni. Pedig nem könnyű ezt a gondatlanságot biztosítani. Szirják László né szerint — és bizonyára igaz is van — az üdülővezetőnek nemcsak a vendégek ellátásáról kell gondoskodnia, hanem a személyzet munkáját is irányítani kell. Értetnie kell az ételek összeállításához, és a

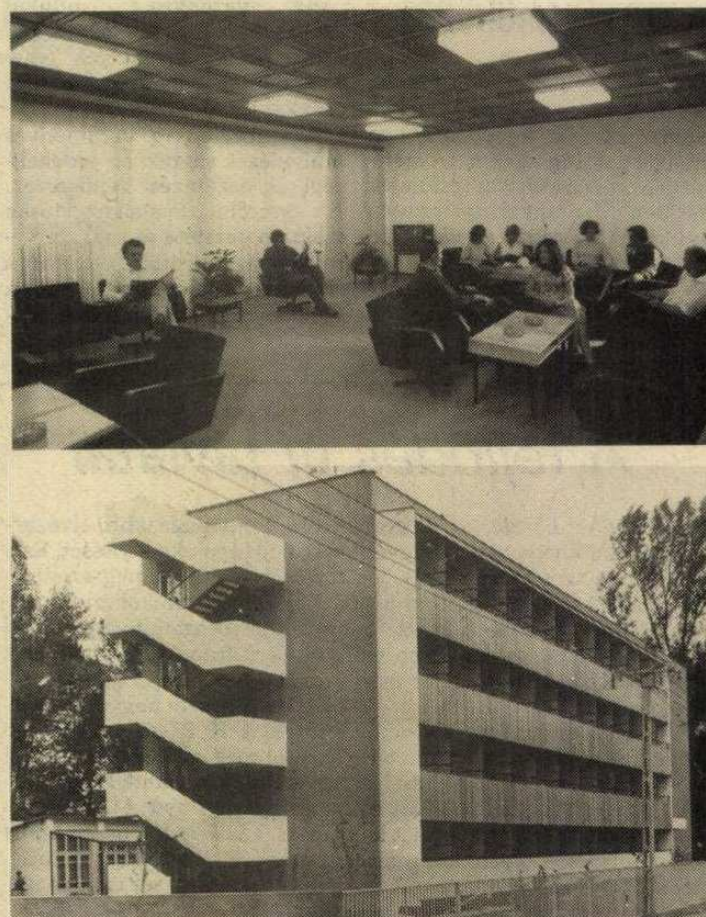
kulturális programok kidolgozásához is.

Ez utóbbi legalább olyan fontos, mint az, hogy milyen íze van a bablevesnek, a tortának. Nem mindegy, milyen filmekkel traktálja vendégeit, nem mindegy, milyen környékbeli programokat szervez számukra. A 44 „szolgálattevő”, kik szinte észrevétlenül tüsténkednek ezen, már hosszú ideje együtt dolgozik: összeszokott gárda.

Három éve megépült az új épületszárny: ahol tágas, világos étterem, kényelmes, ízlésesen berendezett büfé áll rendelkezésre. (A régi épületre viszont nagyon ráférne egy alapos felújítás.)

De mindez nem lenne elég a kényelemhez, ha a „44-ek” le nem mondanának kényelmükről. Megkérdeztem néhányukat, vajon hányszor fűrődtek a Balatonban. Csak mosolyogtak, mintha viccet mondtam volna. Évek óta nem strandoltak. Maga az üdülővezető sem, aki különösen vállán viseli, hogy a vendégek jól érezzék magukat. Érthető ez, mert maga is 10 évig aktív postás volt Csurgón. Azt mondja: *mi a színpalak mögött dolgozunk, mi akkor érezzük jól magunkat, ha a vendégek arcán az elégedettséget látjuk. Idén megpályáztuk a Kiváló Üdülő címet, a hivataloslat az itt pihenőtől úgy érzem, minden turnus után megkapjuk*.

U. A.

A füttyös postás

A harmadik emeleten, a nagyteremben a monoton zúgásba hirtelen belefojt a mikrofon hangja, és fölhangzott a Rákóczi-induló. A kézbesítőknek szólt: indulhatnak kifelé a járásokba. Többen már az előtérben ácsorogtak. Mostantól kezdve lassan sorakoznak kifelé.

A magas, barna hajú *Tóth Sándor* vállára vette kézbesítőtáskáját és lépkedett az ajtó felé. Tavasz volt, kellemesen meleg májusi délelőtt. Tóth busszal utazott a Nap térig, onnét pedig gyalog ment a Szépvilág utcába. Az út melletti lombosodó fán gerle énekelt. Odébb az egyik emeletes épület kéményének tetején feketeterítő hívogatta páriját.

A kézbesítő megállt a Szépvilág utca kettes számú ház előtt, és kinyitotta a nagy táskát. Kezébe vette a felső köteg levelet, és bontotta a kötést. Miközben az ujjai fürgén mozogtak, halkán füttyölni kezdett. Azt fújta, fújdogálta, amit ilyenkor a kézbesítés kezdetén mindig: „Megjöttök, itt vannak a nagyon várt levelek.

Jó a hír vagy szomorú, a postás erről nem tehet...”

A következő pillanatban a kapu alól kopogó hangot hallott. Nézett befelé. Látta, hogy a lépcső mellett az oszlop mögül fehér hajú hölgy kukucskált. A postás tudta, hogy ki az, aki ebben a házban lesi, várja a kézbesítőt. A kilencvenéves, totyogó *Weisz néni* mindig ráértett a levelére. Olyankor nem volt türelme várakozni a lakás-ban.

Tóth Sándor sietve benyúlt a levelek közé, s mikor azt a csíkos szélűt megtalálta, magasba emelte, és lépkedett befelé. Ahogy közeledett a várakozó asszonyhoz, éneklő hangon mondta neki: „Weisz néni, itt vagyok a nagyon várt levéllel. Nézze meg, tele van szép, színes bélyeggel.”

És a hajlott hátú, kicsi asszonyka remegő kézzel nyúlt érte, és sietve szorította a szívé felé: egyetlen élő fiától érkezett a messzi Amerikából. Csillogó szemmel nézett a postásra, pici ajka szüntelenül mozgott, és halkán, szinte lehelte: „Köszo-

nöm, Sándorom”. És vékony eres kezével intett neki. A postás tudta, hogy mi következik: lehajtotta a fejét, s a jobb oldali arcára halvány puszit kapott. Kiegyenesedett és nevetett; a lelke megtelt melegséggel. A másik ember öröme mindig fölvidította. Megfogta *Weisz néni* kezét és ballagtak a lifthez. Aztán lassan emelkedtek fölfelé a harmadik emeletre.

A Szépvilág utcában is minden kapu alatt sorakoztak a levélládák. Mikor azonban Tóth Sándornak föl kellett mennie az emeletre — értékküldeményekkel pedig fel kell —, akkor mindig körbejárt a folyosón, és a nagyon várt leveleket a bedobányíláson, vagy az ajtón kívül lógó levélláda alá ejtette. Két rövidített csemetett, majd továbbment.

Nyolc éve kézbesített a Szépvilág utcában. Szerette a munkáját. S ezért minden érdekes jelenség érdekelte: ki, honnét és mennyire várja a postáját. Azt tapasztalta, az emberek örülnek, ha fölviszi a nagyon várt levelet. S az a néhány lépés többlet még nem fárasztotta.

A földszinten járt, mikor fölötté az emeleten lágy hangon egy férfi szólt utána: „Köszo-nöm, postás bácsi”. Többen is bácsinak mondták, még az idősebbek is. Ez nem zavarta, — harminkettől múlt Luca napján —, magasba emelte a jobb kezét és mozgatta az ujjait, jelezvén, hogy hallotta a tiszteletet. Tudta, hogy ki szólt utána. A hangjukról is ismerte már a Szépvilág utcai embereket. S ahogy lelkén átröppent az iménti kellemes férfihang, jó kedve kerekedett és füttyölt, persze halkán, az orra alatt fújta: Híd alatt, híd alatt, a Margit híd alatt. Megállt a kapu alatt, és a házba szóló maradék leveleket a ládába, a helyükre rakta. Aztán a házból kilépve tovább füttyölt, fújta: ne sírj kis-lány, nem lesz baj...

Az utcán kellemes orgonailat ömlött az arcába. A tekintetét mindjárt megemelte, s nagyokat szívott az illatból, majd emelt a füttyhangon és tovább fújta: majd a paplan mindent eltakar... ha akar...

Az úttól beljebb földszintes, magányos ház áll.

A kaputól pár lépésre a kertben, az orgonafa alatt fehér színű, tarka fejű macska ült. Hoszszú idő óta minden délelőtt itt üldögélt, és merev tartással nézett kifelé az utcára: gazdáját leste, várta, akit pár héttel ezelőtt mentőkocsi vitt el, s azóta még nem jött vissza.

Már nem is jön — gondolta a kézbesítő. Ezt a macska azonban nem tudta. És minden délelőtt, abban az időben, amikor a gazdáját elvitték, a kapuhoz ballagott és ott üldögélt órák hosszat, leste, várta, nagyon várta azt, aki szerette, simogatta és ennielót adott neki.

Mikor a postás befordult a kapun, mindjárt megpillantotta a mozdulatlan állatot. És mint mindig, most is megállt mellette, és szelíd hangon szólt hozzá: „Bandi! Hát megint itt vagy?” Ismerte őt is, a gazdáját is.

Azt is tudta, persze, hogy tudta: nap mint nap kire várakozik. Nézte, és sajnálta. Nagyon sajnálta. És most megerősödött benne az elhatározás, s halkán mondta: „Ne szomorodj, Bandi, a jövő héten elviszlek. Jó sorod lesz az új gazdánál is. Addig hozok neked ennielót.”

Érdre, kertés házba a felesége szüleinek ajánlotta.

A kedves hangra a macska megemelte tarka fejét, és nyújtott kesergő hangon nyávogott, s nézett föl a postásra. Tóth Sándor ámult a látomástól: Bandinak könnyes volt a szeme. Ilyent még csak nem is hallott: „könyező macska?” Oda-lépett hozzá, mellé guggolt, majd percekig simogatta a fejét.

Aztán sietett keresztül a kerten a földszintes ház felé. Hirtelen eszébe villant: egyszer régen, még iskolás korában olvasott verset a macskáról. És már föl is villant az agyában: „A tudós macskája”. Örült, hogy eszébe jutott. Hangosan kacagott. És csak úgy maga elé mondta: „Ne búslakodj, szegény Bandi. Gondolok rád; nem fogsz éhen halni.”

Ment a földszintes ház felé és már ismét füttyölt: „Egy cica, két cica, száz cica...”

Szállt, repült a dallam. Kinyílt egy ablak. Aztán a másik is. Majd vékony női hang kiáltotta:

„Jön a postás! A kedves, füttyös postás.”

P. Kovács János

Hét árva és egy postásbrigád

Sopronba utazunk. Kísérőm és segítőársam Németh Andrásné, a Győr 1 postahivatal Rát Máttyás szocialista brigádjának vezetője. Lelkesen és készségesen magyarázza csapátának feladatait. Az ő gondjuk, hogy minden nagyvárosba és minden aprócska településre, a legeludogtabb lakóhelyre is eljussanak a sajtó hírei, és természetesen maga a sajtó: napilapok, képes hetilapok, folyóiratok és a sok könyv. Az ő gondjuk, hogy ne legyen remittenda, azaz lapmaradvány. Az ő gondjuk, hogy időben tájékozódjanak arról: hova mennyi újság kell? Honnan és hova kell átcsoportosítani és melyik újságból mennyit, hogy az újságárusok is, az olvasók is elégedettek legyenek. Rugalmasságot, gyors munkát feltételező feladatok. Ha maradéktalanul akarják ellátni, nem kevés a teendő.

A brigádnak tizenhárom tagja van: kilenc nő és négy férfi. Gazdasági feladataikon felül — elsősorban azért, hogy ezek sikeresek legyenek — többletet is vállalnak. Történetesen azt, hogy rendszeresen és módszeresen figyelemmel kísérik a gazdasági, a politikai, a kulturális és sporteseményeket, azért, hogy tudják: mikor, hova, milyen újságból mennyi kell. Felméréseket, elemzéseket készítenek arról, hogy milyen esemény, melyik területen, milyen embercsoportot érdekelhet leginkább.

A brigád tagjai tanulnak, művelődnek, szórakoznak, kirándulnak, társadalmi munkát vállalnak, és segítenek embertársaikon. Gazdasági munkájukon kívül a legértékesebbnek, a legnehezebbnek azt a tevékenységet érzem, amelyet ez a két utolsó szó takar: segítenek embertársaikon.

Miből gondolom ezt? A brigádnaplóban található bejegyzések, képek, meghívók, tények, élmények győznek meg róla. És még az is, ami nincs ugyan a brigádnaplóban, de aki érti, érzi, az a sorok között is megtalálja a csupa szemérmességből elrejtett vagy eltitkolt emberséget. És van még néhány meglepetés...

Ízelítőt — életükből, munkájukból — íme néhány naplóbejegyzés:

„A Rát Máttyás szocialista brigádnak. Megyei Hírlapostály... Örömmel és köszönettel fogadtuk a brigád pénzfelajánlását egyesületünk számára. Az összeget igyekezzünk a kisgyermekekért fordítani. Havonta gyógytornát tartunk számukra a Tanítóképző Főiskolán, és hozzá műsorral kedveskedünk. Itt küldjük Önöknek a pártoló tagsági igazolványt.

Jó munkát kívánunk! Szabó János, a Mozgáskorlátozottak

Győr városi Egyesületének titkára...

Majd egy zöld színű csekk. A befizetett 1400 forint felett ez a négy szó olvasható: „A föld-rengés károsultjainak megsegítésére...”. Pár lappal távolabb: „SOS gyermekfalv sorsjegyeinek számlálása, csomagolása és kiküldése. 35 000 darab. Nagy munka volt.” Később a brigád vezetője ezt írja:

„A Magyar Média és a Magyar Vöröskereszt sorsjegyet bocsátott ki az afrikai éhezők megsegítésére. Ennek nyomán felhívással fordultunk a szocialista brigádokhoz, hogy csatlakozzanak az »egy brigád — egy sorsjegy az afrikai éhezőkért« mozgalomhoz. Felhívásunkra nemcsak brigádok, de brigádon kívüliek is csatlakoztak. Ez bátorított bennünket arra, hogy az országban valamennyi postásbrigádot és postás társunkat magunk közé hívjunk... Győr 1 Körzeti Postahivatal megyei hírlaposztályán dolgozó Rát Máttyás brigád...

Közben közeledünk Sopronhoz, úticélunkhoz. És ez a meglepetés... Az új lakóegységbe, a Felszabadulás út 13-as számú bérházba megyünk... Sok gyereket, kis lakást és szegénységet találunk. A sors kegyetlen firtora, hogy a sok gyermek neve: Szerencse. Szerencse Máttyás, Ede, János, Attila, Károly, Klára és Tibor. A legidősebb 17, a legfiatalabb 5 esztendő. Teljesen árvák. Három év különbséggel mindkét szülőjük meghalt. Az édesapa 1983-ban, az édesanya 1986-ban.

Amióta árvák, azóta találtak egymásra a Szerencse-gyerekek és a Rát Máttyás szocialista brigád. Amikor a győri csapat a soproni esetekről hírt hallott, azonnal jelentkezett, és egy túlmunkáért kapott bérét földalta postán a „Szerencse-gyerekek” címére.

A másik meglepetés:

A brigádvezető egy díszes papírba csomagolt, aranyszalaggal átkötött csomagot tett a sok gyermek asztalára. Benne cukorkával, csokoládéval és egy hatalmas sonkával. Hozzá egy kis kártya: „Szeretettel köszöntünk benneteket, és jó élvágyat kívánunk!”

A teljes gyász óta nagyon sokan segítenek. Ismerősök és ismeretlenek. Az első, aki kinyújtotta feljük segítő kezét, az a kézbesítő postás volt: Horváth Lajos. Hogy tisztességgel eltemethessék a drága mamát, 10 ezer forintot adott kölcsön — meghatározatlan időre — kamatmentesen. Ez volt az árvák legelső gyorssegélye, mert akkor kapták, amikor a második gyászukból még föl sem ocsúdottak. Aztán jöttek a többiek. Egyének és közösségek, ismerősök és ismeretlenek.

Kik voltak, honnan vették a pénzt? Nem tudták a gyerekek,

de az ajándék, hol 2000, hol 5000 forint, sokat segített rajtuk. A két keresztszülő, Portás Máttyás és felesége sem hagyta magára a sok árvát. Disznót hizlalt a részükre, feldolgozta, és a kész hurkát, kolbászt, sonkát, szalonnát, tepertőt hozta el. Az édesapa testvére, Szerencse István is küldött már sonkát. Blaskovits Zsigmondné tanárnő is, akinek a férje a Soproni Postaigazgatóságon dolgozik, sokat segített már az árváknak.

Dr. Kárpáti György orvos, bár nem ebben a körzetben teljesít szolgálatot, de fontos és szép emberi kötelességének érzi, hogy segítsen az árvákon. Abban ő segített, hogy a gyerekekhez költözhessen férjével, Dömötör Józseffel és két éves kislányával Lujzi, a féltestvér, a legidősebb testvér, aki a maga nagy gondjával a vállán, még testvéreit is szelíd szívvel, erős akarattal vállalja, pedig még csak 21 éves, és második gyermekét most hordozza a szíve alatt. Így a kicsi lakásban rövidesen tizenegyen élnek majd.

Hosszú a segítők sora. Szerencsére. És ez az a sor, amelyikben állni megnyugtató és megtisztelő egyszerre. Ebben a sorban áll nemes egyszerűséggel — száz kilométeres távolságban, de nagy gondolati és segítőkész közelségben a Győr 1 postahivatal Rát Máttyás szocialista brigádja.

Sindulár Anna

Innen-onnan

Makacs gólyák. Vasilevka (Szovjetunió) faluban egy telefonoszlop tetejére készített fészket egy gólyapár. Nedves időben a fészkek azonban hallási nehézséget okozott a vonalon. A szerelők áthelyezték fészkeiket egyúttal a hivatlan vendégeket egy kevésbé zavaró helyre. A gólyapár azonban új fészket rakott és visszaköltözött régi helyére. Ezután a szerelők megkísérelték a fészkek alatti vezetéket szigetelni. Ez azonban nem tetszett a madaraknak, mert lerágták a szigetelést. A madárszerető kollégáknak nem maradt más hátra, mint az állami tulajdont képező oszlopot kizárólagos gólyatulajdonnak elismerni és a vonalat más helyen vinni.

Nyelvi nehézségek egy török madárüzletben, ahol a kereskedőnek két papagája várt eladásra. Vásárló jelentkezik, aki azonban csak egy madarat akar venni. A boltos jóindulatúan figyelemzeti a vásárlót, hogy együtt kell megvenni őket, mert az egyik csak törököül tud, a másik a tolmács.

Elektromos gyógyítás távirógép-teremben. Kujbisev főpostáján a gépterembe — ahol sok ember dolgozik együtt — kísérletképpen csillámszerű vezetékekkel ionizált levegőt juttatnak be a fő munkaidőkben. Az ionizált levegő a távirások közérzetét és munkaképességét kedvezően növelte. Csökkent a hibaszázalék, és 12 százalékkal a különféle megbetegedések száma is.

Fordította:
Horváth Ákos

Debrecenben is számítástechnikai tábor

Az idén harmadik alkalommal rendezte meg a Debreceni Postaigazgatóság számítástechnikai táborát.

A kétszer egy hetes turnusban először a hat-tíz éves, majd a tíz-tizenéves éves gyermekek vettek részt. Összesen százhuszonötön örülhettek annak a gazdag programnak, amelyet a húszfős brigád szervezett a hét időtartamra a postás dolgozók gyermekei részére.

Gara Miklós, a számítástechnikai tábor vezetője elmondta, hogy a TPA — 48 brigád tagjai reggel

fél nyolctól délután fél ötig gondoskodtak gazdag programról a gyermekeknek. Délelőttönként másfél, két órában számítógép szakmai ismereteket sajátítottak el, majd ezt követően videójátékokkal szórakoztak, valamint kirándultak a Vekeri tóra, Bánkra és a botanikus kertbe. Ebéd után, a délutáni órákban videofilm-vetítés volt részükre.

A számítástechnikai táborban a felügyeletet a brigád tagjai szabadidejükből oldották meg, műszakbeosztásuknak megfelelően váltották egymást.

Farkas János

Postásarcok

Az én álmom...

tartozik elsősorban az öregség, amelyet mindenki szeretne megérni, de ha elérte, szidalmazza.”

Megérkeztemkor elismételtem Váradit Istvánnak, aki szabadkozva csak annyit mondott: azért én ennyire bölcs nem vagyok.

A szabadkozó ember hatvan éve dolgozik. A Toldi-reálban tanult. Váradit István nem akart eredetileg postás lenni, de sok választása nem volt. 1927-ben a pécsi 1-es postahivatalban kezdett, majd dolgozott a budapesti 72-esben, és ő volt az első hírlap-ügyszószóvezető.

Többszörös kiváló újtó, aki életében több millió forintot takarított meg a postának ezzel a tevékenységével: ő dolgozta ki, hogyan kell bevezetni a nemzetközi postakocsi-szolgálatot, a nemzetközi légitársasági szállítókhoz, újításával akkoriban óriási összeget, évi 25 ezer aranyfrankot takarított meg az államnak. Nagy része volt a postai hírlapszolgálat kialakításában, az Úttörőposta bevezetésében, és még sorolhatnám újításait. „Bulldog” jellegével adta be egyik pályázatát. Ez akár képes is lehetne, hiszen amit egyszer a fejébe vett, azt mindig igyekezett megvalósítani.

Ne a múltból írjon, kit érdekel ez? Inkább régi álmomról, a levélgyűjtés metrószállításáról. Ne csodálkozzon, milliókat lehetne megtakarítani, ha nálunk is bevezetnék. Annak idején, 1948-ban mint szakreferensnek a metró előtervezési munkájánál a postai igényeket nekem kellett kidolgoznom. Már akkor szóba került, hogy a posta a metróállomásokon felszerelendő levélsekre nyelvből ürtítse a leveleket, miután utaztatott küldönkökkel szállítatja azokat a levélfeldolgozó üzembe. A metró felépült, én közben nyugdíjba mentem, de a levélfeldolgozó metrószállításának gondolata mind a mai napig nem hagy nyugton. Akik külföldi nagyvárosokban jártak, tapasztalták, hogy a belső városrészekben a levélgyűjtő szekrényeket a gyalogosforgalom

szempontjából legfrekvenciáltabb gócpontokon helyezik el. Moszkvában a turista hamar megtanulja, hogy valamennyi metróállomáson levélsekre nyel taláható. Nem egy, hanem két is. Egyik a Moszkvába, a másik az egyéb helyekre szóló levelek feladására.

A posta nálunk is igyekszik a legforgalmasabb pontokon elhelyezni a levélsekre nyelket, de ez az igyekezete csak ritkán valósulhat meg. Ugyanis a közlekedésszervező megkötöttségek — megállási tilalmak, egyirányúság sátozói — és általában a megközelítési nehézségek miatt éppen a legnagyobb forgalmú pontokon, a metróállomásokon nem lehet levélsekre nyelket felszerelni.

Ismeretes, hogy a metróállomásokon naponta több százezer ember fordul meg, és ez a metró- és gyorsvasúthálózat bővítésével csak emelkedni fog. Nem kíván bővebb indoklást tehát, hogy a metróállomásokon elhelyezendő levélsekre nyelket — amelyekbe az emberek keresgélés nélkül szinte belebotlanának — a levélfeldolgozó olyan koncentrációja volna elérhető, amely ezeknek a szekrényeknek folyamatos ürtítését tennék szükségessé. Ez feltétlenül hasznos lenne, mivel a levélkezelési ideje és útja a feladástól a kézbesítésig meggyorsulna. Nem hagyható figyelmen kívül az sem, hogy a folyamatos anyagáramlással a feldolgozó gépi apparátust is jobban ki lehetne használni.

A metróállomások levélsekre nyelítéséről azonban mindaddig nem lehet szó, amíg a gépkocsival történő ürtítés helyett más megoldást nem találunk. Bizonyára a posta is tudja, hogy ez a kérdés önmagától nem oldódik meg, sőt a forgalom növekedésével a helyzet még tovább nehezedik. Pedig a metróban a levélsekre nyel ürtítése igen egyszerű: az ürtítést és beszállítást is metrószállítással kell! A Keleti pályaudvari postautó felhasználásával rengeteg üzemanyagot lehetne megtakarítani.

Hát ennek bevezetése az én álmom. Már csak ezt szeretném megérni és megélni.

Udvarhelyi András

FELHÍVÁS

rehabilitációs bizottsági vezetők és tagok tanfolyamára

A SZOT Balatonfüredi Oktatási Intézet, az Egészségügyi Minisztérium és a SZOT Társadalombiztosítási Főigazgatóság közreműködésével a rendelvek egységes értelmezése és alkalmazása, a rehabilitáció színvonalának javítása céljából a rehabilitációs bizottsági vezetők és tagok részére tanfolyamot hirdet.

Az ötnapos oktatás keretében a résztvevők a rehabilitációval kapcsolatos egészségügyi, munkáltatói, tanácsai, szakszervezeti feladatokról, a vállalati rehabilitációs bizottságok működéséről, ezen belül az ügyvitellel kapcsolatos kérdésekről és a társadalombiztosítási jogszabályokról kapnak tájékoztatást.

Az ötnapos bentlakásos (vagy bejárásos) tanfolyamról, annak eredményes elvégzéséről a meghirdető szervezetek közös igazolást adnak ki.

Tanfolyam helye: SZOT Oktatási Intézet Balatonfüred, Széchenyi út 20., telefon: 43-033.

Részvételi díj bentlakással: 3300, bejárás esetén: 1700 forint. Időpontok: 1987. december 1—5., 1988. február 23—27., 1988. március 29.—április 2.

Jelentkezési határidő: november 1., január 20., február 29.

A korlátozott beiskolázási lehetőség miatt kérjük a jelentkezési határidőket betartásukat.

Gondold meg, és (ne) igyál!

**Az ivás, italozás mindig inkább virtu-
nak számított hazánkban, mintsem bün-
nek. Vagy ha mégis, akkor „bocsána-
tos” bűnnek. S leginkább megmoso-
lyogni szoktuk „az alkohol öl...” kezde-
tű propagandaszólamot. Pedig — tény-
leg öl. Másfél évtized alatt például há-
rom és félszeresére emelkedett a máj-
zsugorodásban elhunytak száma, s a
népbetegségnek számító szív- és agyér-
betegségek kiváltó tényezői között is
„előkelő” helyet foglal el a mértéktelen
szeszital-fogyasztás.**

Köztudott, hogy a foglalkozá-
si balesetek, ezen belül is a köz-
lekedések jelentős részét is az
alkoholnak „köszönhetjük”. Az
üzemi baleset következtében
meghalt dolgozók 37 százaléká-
nál mutattak ki alkoholos befo-
lyásoltságot 1985-ben, s 25 szá-
zalékánál 1986-ban. Össztársad-
almi feladattá vált az alkoholi-
zmus visszaszorítása, amit az
elmúlt évben hozott kormány-
zati és munkahelyi intézkedé-
sek sorozata is alátámasztott.
A munkahelyen történő sze-
szesital-árúsítás és -fogyasztás
megtiltása remélhetően hozzá-
járul hagyományos nézeteink
és szokásaink megváltozásához,
a túlzott mértékű ivás vissza-
szorításához. A munkavédelmi
és munkaügyi felügyelőségek
ellenőrzési tapasztalatai szerint
„valami” már történt. A szűró-
próbaszerűen végzett vizsgálá-
tok során két éve még a dolgo-
zóknak csaknem tíz, tavaly 3,7,
az idén pedig már csak 2,2 szá-
zalékánál mutattak ki alkoholos
állapotot.

S mi a helyzet a Postánál? Er-
re kerestünk választ a Buda-

pest vidéki Postaigazgatóság
több munkahelyén, Kis
Györggyel, a postaközpont
munkavédelmi főelőadójával.
— Előjáróban annyit érde-
mes elmondani, hogy a posta
évek óta komoly erőfeszítéseket
tesz a munkahelyi alkoholfog-
yasztás visszaszorításáért. A Magyar Posta 1983-ban kiadott munkavédelmi szabályzata egyértelműen előírja, hogy a munka előtt és alatt tilos sze-
szesitalt fogyasztani, s a dolgo-
zó köteles kikapcsolódni, józan ál-
lapotban megjelenni munkahe-
lyén — magyarázza Kis
György. — Ezen túlmenően, a Magyar Posta elnöke 1987. január elsején hatályba lépett utasításában részletesen szabá-
lyozta a munkahelyi szesz-
ital-fogyasztást megtiltó minisz-
tertanácsi rendelet megtartásá-
nak ellenőrzését, a megelőzés
és a szankcionálás rendjét. Például a végrehajtó egységek ér-
tékelésében és a vezetők tevé-
kenységének megítélésében
fontos szempont, hogy milyen
hatékonysággal küzdenek az al-
koholizmus ellen.

san, de határozottan. Nálunk
minden kézbesítő motorral
vagy biciklivel megy végig a já-
ratán, ezért nagyon fontos,
hogy józanok legyünk. Engem
a járatom végeztével kaptak el,
s ma is bánt a dolog...

Azért készségesen belefűj a
szondába, a sárga színű rész
azonban nem színeződik el, te-
hát nem fogyasztott alkoholt.
Ahogy a másik négy ellenőrzött
kézbesítő sem.

— Az utóbbi két évben sok
fegyelmit kellett kiosztanunk
munkaidő alatti alkoholfogyas-
tás miatt, és szigorú büntetése-
ket alkalmaztunk — magyaráz-
za Nyéki Sándorné hivatalveze-
tő. — Ebben az esetben nem
adtunk fizetésemelést vagy el-
vontuk a nyereségrészesedés
egy jelentős hányadát, s elvet-
tük az illetőtől a nyugdíjfizetést.
Ez az utóbbi, egy hónapban
több ezer forint borraalót je-
lent, amit minden kézbesítő jól
tud.

Nem riadtak vissza a legszi-
gorúbb büntetéstől, az elbocsá-
tástól sem. Legutóbb augusztus
24-én küldtek el egy próbaidős
fiatal nőt, mert a kézbesítés vé-
geztével alaposan „kizöldült”
az általa megfűjt szonda, ami
0,5—0,8 ezrelékes alkoholos ál-
lapotra utalt.

A rendszeres ellenőrzésnek
és a szigorú büntetésnek meg-
van az az eredménye, hogy az
idén már sokkal kevesebb ittas
dolgozót szűrtek ki, mint az elő-
ző években.

A következő ellenőrzést Kis
György Velence határában, a
Posta Hálózatépítési Üzem
57 151. számú építőcsoportjánál
tartja. Birta István munkavezető és Kaszab Tamás gépkocsi-
vezető fűj a szondába, s az ered-
mény mindkettőjükénél negatív.
Kaszab Tamás utólag megjegy-
zi, hogy ő egyébként soha nem
iszik, nincs is rá ideje.

Háládatlan hála

A székesfehérvári góczyüzem-
be 9 óra tájban érkezünk. Cser
János üzemvezető fogad min-
ket, s nem titkolja, hogy „vesz-
szőparipája” az alkoholizmus
elleni küzdelem. Ennek fontos-
ságát az is indokolja, hogy az
üzemben sok a veszélyforrás,
az épületben mintegy ötszáz
méter hosszú futószalagrend-
szer van, sok targoncát haszná-
nak és ott a pályaudvar is.

A fél éve átadott korszerű
üzemben több mint ötszázan
dolgoznak, s a pályaudvari
munkásoknál és a kézbesítőknél
havonta legalább egyszer
mindenkire sor kerül az alko-
holizmus ellenőrzésben. Az
idei József napon a megyei
munkavédelmi felügyelőség
munkatársai 72 itteni dolgozót
ellenőriztek alkoholtester, ké-
szülékkel, s egyetlen ittas em-
bert sem találtak. Az éberség
azonban továbbra sem árt, amit
az is bizonyít, hogy két hónap-
pal ezelőtt az üzem vezetői vá-
ratlanul végigszondáztatták az
51 kézbesítőt, s 12-nél mutattak
ki — igaz, minimális — alkohol-
fogyasztást, amiből egy pohár
borra vagy egy üveg sörre lehe-
tett következtetni. Mivel korá-
ban nem volt probléma velük,
írásbeli figyelmeztetést kaptak.

— A fő gond az itallal a kéz-
besítőknél van, mert ahány
helyre mennek, annyiféle itallal
kínálják meg őket. Mi azt írjuk
elő dolgozóinknak, hogy sze-
szesitalt ne fogadjanak el, az

ügyfelektől pedig azt kérjük,
hogy hálájukat ne alkohollal fe-
jezzék ki. Legtöbb problémánk
az új dolgozókkal fordul elő,
akik nem ismerik a szabályo-
kat, és nem mindig tudnak el-
lenállni a kísértésnek.

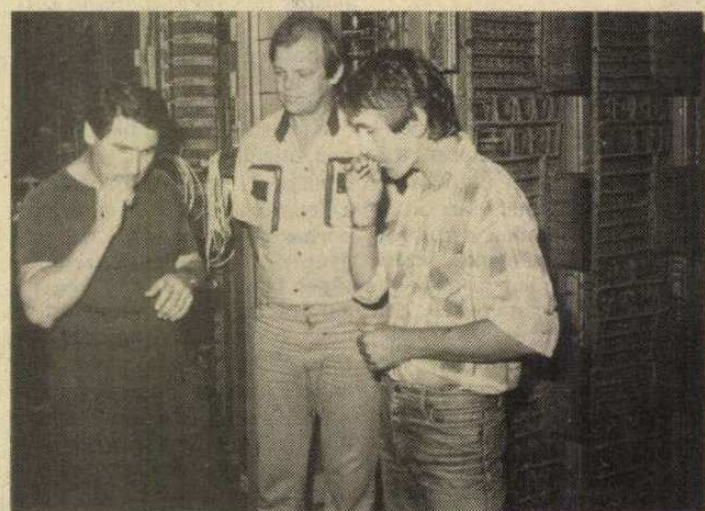
Márpedig sok az új dolgozó,
hiszen a góczyüzem átadásával
mintegy duplájára emelkedett
az itt foglalkoztatottak száma.
A kezdeti nehézségeket jelzi,
hogy a fél év során a 46 fegyel-
mi büntetésből 33-at szesz-
ital-fogyasztás miatt szabtak ki.
A büntetés széles skálája a
megrovástól a nyereségrészesé-
des megvonásán és a személyi
alapbér csökkentésén át az át-
helyezésig és az elbocsátásig
terjed. Az egyik pályaudvari el-
lenőr például azért nem kapta
meg a vállalatától kért 80 ezer for-
int összegű lakásfelújítási köl-
csönt, mert munkába jövet
megívott egy üveg sört, és ez az
ellenőrzésen kiderült.

A következtetésekre jellem-
ző, hogy a munkahelyi alkohol-
fogyasztás tilalmát megszegő-
ket akkor is elbocsátják, ha —
mint az utazószolgálatnál és a
csomagrafordításnál — munka-
erőgondjaik vannak. Eddig hat
esetben kényszerültek erre.

A büntetés persze csak a leg-
végső megoldás. A megelőzésre
még nagyobb súlyt fektetnek,
ami ott kezdődik, hogy nem is
alkalmazták azt a felvetelre je-
lentkezőt, akinél az előzetes or-
vosi vizsgálat kimutatta, hogy

Nem kockáztatható meg az ivás sem a feldolgozó góczyüzemben...

... sem a telefonközpontokban

rendszeresen fogyaszt nagyobb
mennyiségű szeszest italt. Az al-
koholizmus elleni lélektani had-
viselés gazdag fegyvertárába
tartozik a rengeteg plakát, az is-
métlődő munkavédelmi okta-
tás, a rendszeresen szervezett
ismeretterjesztő, filmvetítéssel
egybekötött előadás. Az *Alko-
hológia* című folyóirattól rend-
szeresen felolvastatnak tanul-
mányokat a dolgozóknak, s azt
jelöltik ki „előadónak”, akiről
tudják vagy gyanítják, hogy
nem veti meg az italt. Az elret-
tentő például szolgáló fegyelmi
határozatok szövegét is felol-
vassák a dolgozók előtt, sőt, a
hirdetőtáblára is kifüggesztik.

Az elrettentés hatékonyságát
az is jelzi, hogy Kis György
egyetlen szondát sem kapott
vissza elszíneződve az üzemben
ellenőrzött dolgozóktól.

Hasonló volt a helyzet a szé-
kesfehérvári Lenin út és Vak
Bottján utca sarkán levő akná-
ban dolgozó két kábelszerelő-
vel, a Fejér Megyei Távközlési
Üzem dolgozóival is. (Náluk vi-
szont más munkavédelmi hiá-
nyosságot találtunk, például
nem volt náluk gázérzékelő,
többféle anyaguk is hiányzott,
egyikük pedig munkavédelmi
bakancs helyett sportcipőt vi-
selt.)

Figyelmeztetés után fegyelmi

— Korábban komoly gondja-
ink voltak az alkohollal, de az
idén ez visszaszorult — tájékozt
Szekeres József üzemvezető-
helyettes. — A notórius ivókat
kiszűrjük, a szerződéses dol-
gozóknál nem hosszabbítunk
szerződést, ha baj van velük.
Nehézséget jelent, hogy rendkí-
vül szétszórtak munkahelyeink
a megyében, lehetetlen min-
denkit folyamatosan ellenőriz-
ni.

A következő szigorra pél-
da, hogy tavaly leváltották
egyik körzetmesterünket, mert

többszöri figyelmeztetés ellené-
re sem mondott le a munkaidő-
ben történő alkoholfogyasztás-
ról.

A helyszíni ellenőrzésen, a
főközpontban negatív ered-
ménnyel zárul a szondás ellen-
őrzés, a jegyzőkönyvekből pe-
dig az derül ki, hogy az idén a
központi (üzemi) alkoholszon-
dás ellenőrzéseken senkit nem
találtak alkoholos állapotban.

Utunk mérése ezek szerint
egyértelműen kedvezően ala-
kult. Kis György azonban óv az
elhamarkodott ítélettől.

— Valóban javult a helyzet a
korábbi időszakhoz viszonyítva,
de a tapasztalt szigorú ellenő-
rzések és büntetések ellenére a
dolgozók egy része még mindig
fogyaszt alkoholt. A vizsgálatok
évről évre ezres nagyságrend-
ben mutatnak ki ilyen embere-
ket, s az is tény, hogy eddig,
sajnos, minden évben történt
olyan halálos üzemi baleset,
amelyben a dolgozó ittassága is
szerepet játszott.

Tehát továbbra sem lehet la-
zítani a figyelmet és a fegyel-
met, annál inkább nem, mert a
postás dolgozók egyharmada
utcán, közterületen végzi mun-
káját, ahol több a veszély, mint
egy zárt üzemben. Ezért a he-
lyes szemlélet és magatartás
formálása és megkövetelése —
a személyes példamutatással
párosulva — elsőrendű feladata
minden gazdasági vezetőnek,
szakszervezeti tisztviselőnek
és aktivistának.

Faggyas Sádor

Negatív a szondázás eredménye az érdi kézbesítőknél...

... és a hálózatépítő üzem dolgozóinál

Kalandozás a magyar postaintézmény múltjában

A Magyar Posta és a kiegyezés

Az 1848/49-es polgári forradalom és szabadságharc bukását követően 1850-ben kiadott császári pátens Magyarországot és a közjogilag hozzá tartozó részeket a centralizált, egységes osztrák birodalomba olvasztotta be. Megszüntette a megyei önkormányzatot, és német jog- és adórendszert vezetett be. Az országot öt kormányzósági kerületre osztották: Buda, Pozsony, Sopron, Kassa és Nagyvárád, mindegyikben postaigazgatóságot is létesítettek. Ezekon kívül a Bánságban Temesváron, Erdélyben Nagyszebenben, Horvát-Szlavonországban Zágráb

székhellyel állítottak fel postaigazgatóságot.

A postát jellegében, nyelvén, formailag is elosztrákosították. Ez az állapot — mely postai vonatkozásban külön elemzést érdemelne — tizenhét évig tartott, mikor is a külpolitikai és a hadihelyzetet kihasználva a magyar országgyűlés, élén *Deák Ferenc* pártjával, 1867-ben kiegyezést ajánlott a császár, illetve az osztrák nagytőke és a magyar nagybirtokosok, nagytőkések között. Ezzel a Habsburg birodalom elkerülte a szétesést.

fejű sast, pedig azt egy fontos okmányára nyomták 1853-ban. A Posta Rendeletek Tára 1868—1877-ig magyar—német nyelvű lett, a még meglevő német anyanyelvű postaszemélyzetre való tekintettel. Magyar nyelvűre cserélték a keletbelyegzőket, kezelési úrlapokat, vevényeket.

A kiegyezést követő gazdasági fejlődés hatással volt a posta forgalmára, amit a posta vezetése jó üzleti szemléletből a szolgáltatások bővítésével, új üzletágak bevezetésével igyekezett elősegíteni, a közönség fokozott igényét kielégíteni.

Az önálló Magyar Posta boldogulását az osztrák társintézmény nem nézte jó szemmel. Lapja, a hazánkban a kiegyezés után is körülbelül 300 példányban megjelenő *Die Post* — megirigylve a magyar postások társadalmi, kulturális szervezkedését, melyet a *Posta Közlöny* című új szaklap szorgalmazott —, még 1870-ben is bomlasztó tevékenységet folytatott a posta személyzete között. Olyan hangulatot igyekezett támasztani, hogy a magyar postaügyet csak a régi alapon lehet továbbvinni, különben végképp megfenekszik.

A Magyar Posta ez időben tehát még nem volt túl a kiegyezést követő minden nehézségen, de már nyilvánvalóvá vált, hogy megbirkózik a bajokkal a bécsiek minden gáncsoskodása ellenére.

Általános tapasztalat, hogy a gyakorlati élet sokszor idősebbé teszi a merev előírásokat, legyen az akár törvény is. Így történt a kiegyezés postai megállapodásával is. Az 1867. évi XVI. tc. alapján kötött 1868. évi postaszervezőt, mely 1878-ban lejárt, tíz évre meghosszabbították, de 1887. végére az osztrák postaigazgatás felmondta. Az alapmegegyezés XVIII. szakasza ugyanis kimondta, hogy a forgalom érdekében egyforma elvek szerint kell a két állam területén a posta- és távirdugyet rendezetni és szabályoztatni. Az osztrákok belátták, hogy az egyforma belsőrendezést és igazgatást az idő múltával nem lehet fenntartani, ugyanis az egyforma rendezés és igazgatás érdeke a két állam belforgalmára nézve nem áll fenn, csupán a csereforgalmára. Így a két fél minisztere túltéve magát a XVIII. szakasz szövegén, az 1888-ban újabb tíz évre kötött szerződésben (1887. XXIV. tcz) más, az alaptörvénnyel nem egyező, de korszerűbb és gyakorlatibb szabályozást fogadott el. Mivel az új szabályozást tíz év után egyik fél sem kifogásolta, további tíz évre 1907-ig meghosszabbították. (1898. évi 1. tcz.)

Az Ausztriával 1907. október 8-án kötött új vám- és kereskedelmi szerződés az előzmények figyelembevételével megváltoztatta a gátként szereplő XVIII. cikket, és kimondta:

„A postát, távirdugyat, és távbeszélőt a két állam mindegyike saját területén önállóan szabályozza és igazgatja.” (1908. XII. tcz.)

1908-tól tehát a Magyar Posta az osztrák postaigazgatástól független lett és minden irányban megvalósult önállósága.

Dr. Kamody Miklós

Megtaláltam a helyemet

Van, aki visszahúzódik csendes otthonába, magának élve, mindössze annyit törődve másokkal, kisebb és nagyobb közösségekkel, amennyi elkerülhetetlen belőle. Mások viszont az emberek között érzik jól magukat, sőt igazi életelemük az, ha nem csak elvegyülnek a tömegben, hanem — esetleg magánéletük elhanyagolásának árán — élesztői, mozgatói társaságuknak. Ilyennek ismertük meg az évek folyamán *Kozempel Zsuzsát*, a debreceni tszb munkatársát.

Sohasem kellett biztatni a közösségi munkára, önkéntelenül is törődtem társaim gondjaival, osztottam örömeiket, és megosztottam velük a magamét. Hogy azután már a posta-forgalmi szakközépiskolában is az osztály KISZ-bizottságának titkára lettem, majdhogynem természetes volt. Egyébként ez a közösségünk még ma sem hullott szét, évről évre megtartjuk találkozóinkat.

Persze, később sem maradtam tisztségek nélkül. Első munkahelyemen, Tiszalök postahivatalban is hamarosan rámbízták a KISZ-szervezet irányítását, sőt rövidesen szakszervezeti bizalmivá is választottak.

Tiszalökről Debrecen 1 postahivatalba vitt Kozempel Zsuzsa útja, nem sokára pedig a felsőfokú postaforgalmi tanfolyamra. Nem sokkal ennek elvégzése után, 1974-ben, függetlenített szakszervezeti munkatársként már az iszt-nél (a tszb elődjénél) dolgozik — szervező.

Az igazi szervezésre lehetőségem körülbelül egy év múlva adódott. Eredetileg ugyanis közgazdasági felelősként kerültem az iszt-hez. 1975-ben vettem át a kulturális feladatkört. Mondanom sem kell, hogy ezen a munkaterületen — már csak humán érdeklődésemnél fogva is — otthonosabban mozogok. Itt sokkal több lehetőség adódik — legalábbis ez az érzésem — sikerélményre. Ehhez aztán jó munkatársakra leltem az igaz-

gatóság művelődési bizottságának tagjaiban, nyíregyházi művelődési házunk vezetőségében, a legtöbb szakszervezeti bizottság kulturális felelősenek személyében.

Ennélfogva nem véletlen, hogy a különböző vetélkedőkben a debreceni terület postásai mindig elismerésre méltó módon szerepelnek.

Évekkel ezelőtt bekapcsolódtunk a Szakszervezetek Hajdú-Bihar Megyei Tanácsa által időről időre meghirdetett „Korunk valósága” című vetélkedőbe. Manapság már rendszeresen 40-45 brigádunk benevez a versenyre. Jó szereplésünk utat nyitott ahhoz, hogy ne csak az szmt-vel, hanem a megyében működő vállalatok művelődési bizottságaival is kapcsolatot teremtsünk, betekintve kulturális életükbe, sőt a Kölcsény Művelődési Központban is sokunkat ismerősként üdvözölnek.

A szabadidő tartalmas eltöltéséről beszélve ma már nem hagyható szó nélkül az egészséges életmód.

Azt hiszem, nem kell szégyenkeznünk. A tszb sportbizottsága — szorosan együttműködve a Debreceni Postás Sportegyesülettel — számos tö-

megsportrendezvényt szervez. A munkahelyi olimpia keretében tartott üzemi bajnokságokon kívül igen népszerűek az emlékversenyek. A sport szervezése is része az életemnek, sőt időnként magam is pályára lépek. A korábbi testedzés folytatása ez, hiszen diákoromban atletizáltam.

És mind e mellett mennyi ideje jut önmagára?

Nem ezen fölül, hanem ezzel együtt törődöm magammal. Időközben ugyanis nem hanyagoltam el az önművelést sem. Édesanyámmal élek együtt, nagyrészt az ő segítségének köszönhetem, hogy elvégeztem a SZOT egyéves vezetőképző iskoláját, két éve pedig oklevelet szereztem a nyíregyházi tanárképző főiskola népművelő és történelem szakán. Tanulmányaimat nyilvánvalóan munkámban is hasznosíthatom.

Még hozzá mindenkinek egyöntetű meglepődésére. Olyannyira, hogy a művelődési miniszter a Szocialista Kultúráért kitüntetéssel jutalmazta. Együtt örülünk az elismerésnek Kozempel Zsuzsával, és további munkasikereket kívánunk neki.

Benda István

Megkezdődött az új tanév

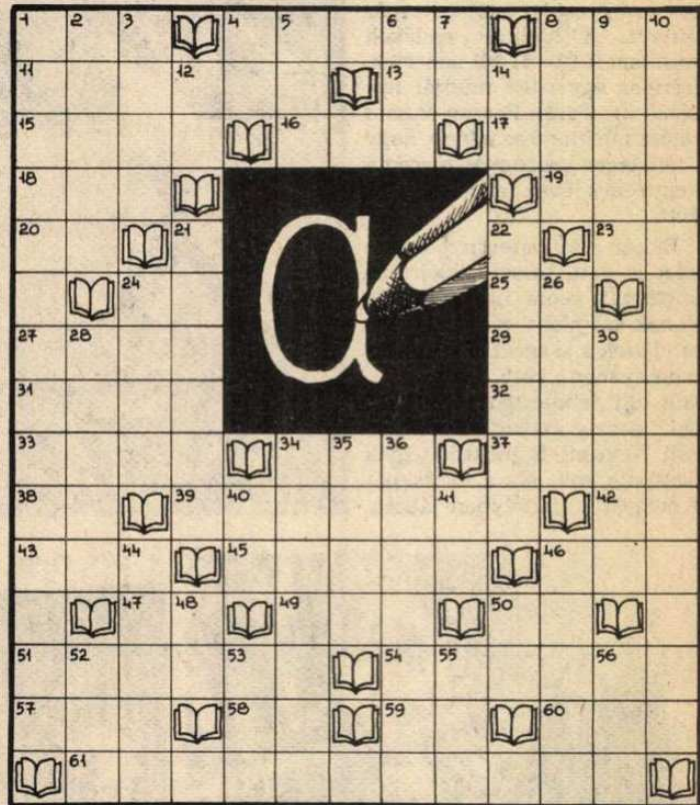
Szeptembertől bizonyára mindenkinek az jut az eszébe, hogy vége a gyerekek nyári szünidejének, kezdődik az új tanév. Megfejtendő soraink is az iskolához kapcsolódnak. Beküldendő: vízzs. 11. és 61., függ 1. és 10.

VÍZZSINTES

1. Női név. 4. Somlay ... 8. Irányítószáma 3032. 11. „Nem az életnek, az iskolának tanulunk” — állította egy ókori filozófus 13. Erdei ragadozó. 15. Méregző gáz. 16. Illuzionista. 17. Nyugati katonai tömb. 18. A hét vezér egyike. 19. Tesz. 20. Tüzel. 23. Magyar film. 24. Szláv helyeslés. 25. Szóösszetételekben kettősséget jelent (ford.). 27. Keleti pálinka. 29. A SI mértékegységrendszerben előtét-szó. 31. A nagy nevetetők egyike. 32. Füzet (ford.). 33. Távolkeleti folyó. 34. Határozói rag. 37. Hiszékeny. 38. Állóvíz. 39. „A” hirtelen támadt (betegség). 42. Kínai hosszsmérték. 43. Magas értékű kártyalap. 45. Sajtíle. 46. Női énekhang. 47. Ételízesítő. 49. Óse (rég.). 50. Francia sziget. 51. Shakespeare-hős. 54. Ónozz! 57. Félig narkós! 58. Igevégeződé. 59. Az ön vegyjele. 60. Kacat. 61. A „Légy jó mindhalálig” hőse itt volt kolégiumban.

FÜGGŐLEGES

1. Ottlik Géza regénye. 2. Dáma régen. 3. Elektród. 4. A kanadai légítársaság névbetűi. 5. Végtag (ford.). 6. Idegen test az űrben. 7. Argentína autója. 8. Kíván. 9. Kis folyóvíz. 10. A „Jövendölés az el-

ső oskoláról Somogyban” c. vers írója (személynevének kezdőbetűjével). 12. Erbium. 14. Hangtalan róna. 21. Kazánok fűtőanyaga. 22. Folyékony fém. 24. Ritka madarunk. 26. Állati hím. 28. Alkoholos. 30. ... csirke. 34. Árpád fia. 35. A tűzhányó tartogatja (ford.). 36. Dunántúli hegy. 40. Téli csapadék. 41. Mutatózó. 44. Csurgó (ford.). 46. Az ötven százaléka. 48. Francia arany. 50. Izomkötő. 52. Idegen fürdő. 53. Folyó spanyolul (ford.). 55. A Du-

na mellékfolyója Ny.-Európában. 56. Végtelen zóna!

— Bánhidi —

Beküldési határidő: október 5.

Előző rejtvényünk megfejtése: Elejti azt is markod, mit már szorosan tartott.

Könyvtulványt nyertek: Geráth Árpádné (Budapest), Gondos Lászlóné (Jászberény), Hetényi Gézáné (Vasvár), Hobok Ágota (Tapolca).

Mit jelentett a kiegyezés postai vonatkozásban?

A kiegyezés alapján létrejött Osztrák—Magyar Monarchiában két önálló állam alakult, melyben közös maradt a külügy, a hadügy és a kettő fedezésére szolgáló pénzügy. Ezen közös ügyeket Bécsben székelő minisztériumok intézték.

Az ország önállósága elsősorban a belügyekben érvényesült. Az országnak saját országyűlése, kormánya, jogi és közigazgatási rendszere lett. A hatalmat a két uralkodó osztály, a földbirtokosok és a nagytőkések birtokolták. Így a kiegyezés utáni Magyarország nem volt sem politikai, sem társadalmi vonatkozásban eszményi polgári állam. Nem rendezte a nemzetiségi kérdést sem.

A kiegyezésben Ausztria igyekezett Magyarországot önállóságában minél jobban akadályozni. Ezért iparkodott a postaszolgálat ügyét a közös ügyek közé sorolni, közös minisztérium útján, ami ugyan nem sikerült, de a posta belső-gálatában erős kötöttséget jelentett, és magában rejtette az újbóli egyesítés gondolatát.

A kiegyezés a magyar posta-ügyre vonatkozóan az egyidejűleg törvénybe iktatott, Ausztriával kötött vám- és kereskedelmi szövetség (1867. XVI. tcz.) figyelembevételével történt. E törvény szerint:

„A jelen vám- és kereskedelmi szövetség életbelépése előtt idegen államokkal kötött szerződések, melyek közigazgatási viszonyokat a külföld irányában szabályozzák, jelesül: vám- és hajózási, kereskedelmi, consulatusi, posta- és távirdugy szerződések, tartalmuk

Milyen volt Ausztriához a Magyar Posta viszonya?

E kapcsolatot az első vám- és kereskedelmi szövetségi törvény tíz évre rögzítette. A külfölddel szemben a Magyar Postát a közös külügyminiszter képviselte. Az addigi külföldi szállítási szerződések érvényben maradtak. Ausztria—Magyarországot mint „egy” szerződő fél kötött postaszervezőt 1868-ban a Duna-fejedelemségekkel, Szerbiával és Svájjal, 1871-ben Angliával, 1873-ban Oroszországgal, 1872-ben az Északnémet szövetséggel. 1874-ben a Világposta Egyesületbe való belépéskor Ausztria—Magyarországot mint egységes „szerződő” fél szerepelt, holott a gyarmatok postaigazgatásai is önálló szerződő félként irhatták alá a belépésüket.

A Magyar Posta korlátozva volt a belföldi szolgáltatásainak kiépítésében is, mert rá volt utalva az osztrák posta egyetér-

tésére, pedig a forgalmi és kereskedelmi viszonyok igénye eltérő volt a két országban. Ezt felismerve, a már időszertlen eljárásokat 1868 tavaszán külön megállapodás során rendezték.

A Magyar Posta önállósága az említett korlátozások ellenére igyekezett jellegében és formailag kidomborodni; hivatalos nyelve a magyar lett, bár a német is használatos volt egy ideig, s 1870-ben a minisztériumi postaszakosztályból országos posta-főigazgatóság lett, élén *Gervay Mihály* nagyváradi postaigazgatóval. A posta jelvénye a korona és alatta a postakürt lett, a postakocsik, levél-szekrények nemzeti színt kaptak, általános törekvés volt az osztrák önkényuralom nyomait eltüntetni. Tálya postamestere (pedig szépeességi születésű szász volt) még a viaszpecsétlenyomatból is kikaparta a két-

50 éves a Pécsi Postás Sport Egyesület

A patinás sportegyesületek hőskorának kutatásakor gyakran találkozhatunk mosolyt fakasztó történetekkel. Ma már az Adidas, a Puma, a Speedo, a Senior korában nem kis élvezetet okoz az a történet, hogy a Pécsi Postás SE labdarúgói 1941 tavaszán hiába szerettek volna a város egyetlen sportüzletében zöld-fehér mezt vásárolni. Első mérkőzéseikre e tartós hiánycikk miatt nem is tudtak zöldben kifutni az akkori „aranylábúak”, és kénytelenek voltak az elfogadott zöld-fehér helyett kék-sárgát használni.

Ezzel a történettel és sok mással örvendeztette meg dr. Pazar Ferenc, az egyesület örökifjú ügyvezető elnöke annak az ünnepi közgyűlésnek a hallgatóságát, amely az 50. évfordulót köszöntötte Pécsen, augusztus utolsó hétfőjén.

Az alapítás körülményeit ma már az idő homálya elfedi a mindenre kíváncsi maiak elől, de a Baranya megyei levéltár őriz egy olyan iratot, amely szerint az egyesület 1937-ben már létezett. A konkrét emlékek azonban 1940–41-től ismertek, ezért az egyesület múltját fűrkésző dr. Pazar Ferenc szerint valószínűsíthető az a tény, hogy a tényleges sporttevékenység a negyvenes évek elején kezdődött.

Ekkor aztán mindjárt lendületet is vett, hiszen akkoriban postásnak lenni nyugdíjas állásnak számított, tehát tömegesen jöttek a jó sportolók az állás reményében. 1945 után kialakult egy labdarúgó „aranycsapat”, amely évekig a Dél-nyugati Nemzeti Bajnokság egyik élcsapata volt. Ma a focicsapat a megyei I. osztályban játszik,

és a szakemberek szerint hosszú évek óta nem volt ilyen jó játékosállománya.

1948-ban megalakult az egyesület második szakosztálya, a kosárlabda is. Először női, majd férficsapat is alakult, és voltak a szakosztály életében fényes és kevésbé csillogó évek is. A maiak azonban számontartják és joggal büszkéek arra, hogy kikerült innen több kiváló első osztályú játékos, sőt válogatott is, Banna Valér személyében.

Az ötvenes évek egész országra ható kiemelkedő sportmozgalma a pécsieket is megérintette. A meglévő szakosztályok mellett újak jöttek létre (asztalitenisz, sakk), és ekkor kezdődött meg a sportpálya építése is, amely révén végleges otthonra leltek a postás sportolók.

A pécsi egyesületet sem kímélték a későbbi évek gazdasági nehézségei. Alakultak és szűntek meg szakosztályok, attól függően, hogy mennyi volt a pénz, jutott-e utazásra, felszerelésre. A hajdani szervezők, társadalmi munkások lelkesedésétől kísérve volt itt atlétika (nem is akármilyen szinten), vívás és kerékpározás, és két évtizede működik természetbarát-szakosztály.

1969-től mind a mai napig dr. Pazar Ferenc az ügyvezető elnök. Munkássága idején két komoly, az egyesület létét veszélyeztető nehézséggel is meg kellett küzdenie. Az egyik az

volt, amikor az egyesületeket a szakszervezetektől a megyei sporthatóságok felügyelete alá helyezték pénzügyileg is, a másik pedig az, amikor a pécsi vasutas sportklub szerette volna bekebelezni a postást. A Pécsi Postás Sport Egyesület ma már túl van ezeken a nehézségeken. Élvezi a párt, a szakszervezet és a szakmai vezetés támogatását, és gyönyörű sportpályájukon nyugodt körülményeket teremtetek sportolók számára. Nem is olyan nagy csoda ez, hiszen az egykori sportolók közül igen sokan kerültek vezetői állásba a pécsi igazgatóságon, és akik egyszer viselték a zöld-fehér színeket, mindig segítenek, ha baj van. Nem is lehet ez másképp, hiszen a mai igazgató, Varga Sándor valaha az atlétikai szakosztály sportolójaként 10,8 másodpercet futott száz méteren, megközelítőleg nyolc métert ugrott távolban és magasugrásban a legjobb eredménye is kimagasló volt. Így aztán sportoló és mai vezető társaival együtt ő is vallja: „a sport kitartásra, munkára, becsületre, egyszóval életre nevel”.

Az ünnepi közgyűlésre meghívta az egyesület vezetősége a volt sikeres sportolókat és sportvezetőket, akik közül sokan vehettek át kitüntetések, jutalmakat. Eljöttek más postaigazgatóságok egyesületeinek vezetői, és részt vett az igazgatóság szakmai vezetésének képviselőiben Varga Sándor, a Pécsi Postaigazgatóság vezetője is.

Az ünnep másnapján a sportolóké volt a szó és a pálya. A vendéglátó pécsi postások kosárlabdában, labdarúgásban, sakkban és teniszben versenyeztek az ország más területein sportoló postásokkal.

Zimmermann Ottó

▲ A pályán Nagykanizsa és Pécs labdarúgói

◀ Szimultán mérkőzés Jenei Ferenc mesterrel

Pécs–Sopron kosárlabda-mérkőzés jelenete

Az országos sportnap eredményei

ASZTALITENISZ

Férfi

1. László Imre (KPSZ), 2. Bódis Attila (KPSZ), 3. Juhász László (Bp. Ig.).

Női

1. Vass Pálné (TIG), 2. Babcsán Dorottya (Miskolc), 3. Szörényi Zsuzsa (Pécs).

Öregfiúk

1. Bessenyei István (HPI), 2. Gáspár Tamás (HPI), 3. Darázs Károly (TIG).

ATLÉTIKA

Férfi

100 méteres síkfutás (Press-mayer József-emlékverseny)

1. Fehér Ferenc (Sopron), 2. Bodri Zoltán (TIG), 3. Kemenes Péter (Pécs).

400 méteres síkfutás

1. Varga Egon (Pécs), 2. Fejt László (TIG), 3. Titkó Péter (HTI).

1500 méteres síkfutás

1. Hajnal Zoltán (Pécs), 2. Boczonka János (TIG), 3. Szemes Gábor (TIG).

Magasugrás

1. Lantos Tibor (Debrecen), 2. Bodri Zoltán (TIG), 3. Kemenes Péter (Pécs).

Távolugrás

1. Dobos Tibor (Debrecen), 2. Boczoni János (TIG), 3. Lakatos Endre (Debrecen).

Súlylökés

1. Borbély István (Sopron), 2. Kiss Tibor (HPI), 3. Sárosi Ferenc (RTV).

3000 méteres gyaloglás

Egyéni: 1. Szabó Sándor (TIG), 2. Simon Endre (TIG), 3. Csizmadia Zoltán (Pécs).

Csapat: 1. TIG (Simon, Szabó), 2. Pécs (Csizmadia, Szigeti), 3. HPI (Gyenes, Farkas).

4 x 200 méteres váltó

1. Pécs csapata, 2. Sopron csapata, 3. TIG csapata.

Női

100 méteres síkfutás (Press-mayer József-emlékverseny)

1. Lendvai Beatrix (Pécs), 2. Tilkai Katalin (Pécs), 3. Molnár Edit (RTV).

200 méteres síkfutás

1. Juhász Gabriella (TIG), 2. Erős Edit (Pécs), 3. Meller Mónika (TIG).

Magasugrás

1. Fuczor Cecília (Pécs), 2. Juhász Gabriella (TIG), 3. Tillai Katalin (Pécs).

Távolugrás

1. Lendvai Beatrix (Pécs), 2. Molnár Edit (RTV), 3. Szepesi Imréné (Debrecen).

Súlylökés

1. Kádárné Krizsán Katalin (Szeged), 2. Szlonszik Teréz (Bp. Ig.), 3. Bukovina Györgyi (BÜVIG).

4 x 100 méteres váltó

1. Pécs csapata, 2. TIG csapata, 3. Debrecen csapata.

CSALÁDI VETÉLKEDŐ

1. Pécs (Franciscs család), 2. Sopron (Kovács család), 3. Pécs (Pánomic család).

EVEZÉS

Férfi kielboot

1. TIG (Péczöli, Takács), 2. Miskolc (Andráskó, Torzsár), 3. HTI (Fodor, ifj. Fodor).

Vegyes kielboot

1. HPI (Almez, Fejes, Öry), 2. TIG (Faragó, Péczöli, Jánik), 3. Miskolc (Jármí, Novotnik).

Kajak férfi páros

1. Miskolc (Hegedűs, Gáspár), 2. TIG (Fejős, Öry), 3. Miskolc (Torzsár, Tarcsi).

Kajak vegyes páros

1. Miskolc (Pap, Hegedűs), 2. RTV (Kopolvári, Takács), 3. TIG (Nagy, Rókai).

Kajak férfi

1. Öry István (TIG), 2. Hegedűs Imre (Miskolc), 3. Gáspár Károly (Miskolc).

FEJELÉS

1. Pécs (Nemes, Nagy), 2. TIG (Istenes, Király), 3. Miskolc (Nagy, Szabó).

HORGÁSZAT

Férfi egyéni: 1. Hort András (Bp. Ig.), 2. Szerdahelyi Lajos (Debrecen), 3. Pergol Zoltán (Pécs).

Férfi csapat: 1. Debrecen, 2. Bp. Ig., 3. Miskolc.

Női egyéni: 1. Halász Józsefné (BÜVIG), 2. Nagy Imréné (TIG), 3. Éber Ferencné (Bp. Ig.).

Női csapat: 1. BÜVIG, 2. TIG, 3. Bp. Ig.

KERÉKPÁR

1. TIG (Koltász, Klinger, Tisza), 2. RTV (Sipos, Nagy, Kalmár), 3. Pécs (Szalai, Szalai, Lukács).

KÉZILABDA

Férfi: 1. Pécs, 2. Miskolc, 3. RTV.

Női: 1. TIG, 2. HPI, 3. Pécs

LÁBTENISZ

1. Sopron (Horváth, Kristály), 2. HPI (Kuvik, Projnov), 3. Szeged (Sztankovics, Demcsák).

LABDARÚGÁS

Férfi: 1. Szeged, 2. Bp. Ig., 3. TIG

Női: 1. TIG, 2. HPI, 3. Sopron

Öregfiúk: 1. Pécs, 2. Sopron, 3. TIG

LÖVÉSZET

Férfi egyéni: 1. Kelemen István (BÜVIG), 2. Deer Lajos (Pécs), 3. Kiss Attila (TIG)

Férfi csapat: 1. BÜVIG (Kelemen, Horváth), 2. KPSZ (Felhős, Szirten), 3. Pécs (Deer, Kóhidi)

Női egyéni: 1. Zsugyár Miklósné (Sopron), 2. Bánszki Júlia (Debrecen), 3. Németh Katalin (Sopron)

Női csapat: 1. Sopron (Zsugyár, Németh), 2. Szeged (Huszár, Péter), 3. Debrecen (Árva, Ránszki)

RÖPLABDA

Férfi: 1. RTV, 2. HPI, 3. BÜVIG.

Női: 1. KPSZ, 2. Pécs, 3. Miskolc.

SAKK

Férfi egyéni: 1. Csutorás József (HPI), 2. Molnár Ágoston (Pécs), 3. Vörös Sándor (TIG).

Férfi csapat: 1. HPI (Csutorás, Béres), 2. Miskolc (Váradi, Mészáros), 3. KPSZ (Veres, Kústa).

Női egyéni: 1. Helenbai Jánosné (TIG), 2. Cséti Katalin (Miskolc), 3. Pataki Mónika (HTI)

Női csapat: 1. HTI (Pataki, Pataki), 2. Miskolc (Cséti, Hideg), 3. TIG (Helenbainé, Kállai)

TEKE

Férfi egyéni: 1. Márkus László (HPI), 2. Báta Tibor (Szeged), 3. Szanyi Ferenc (Bp. Ig.)

Férfi csapat: 1. HPI (Márkus, Gyenes), 2. Bp. Ig. (Szanyi, Csomor), 3. Szeged (Batai, Balázs).

Női egyéni: 1. Balogh Erzsébet (Szeged), 2. Horváth Gáborné (TIG), 3. Szakál Eszter (TIG)

Női csapat: 1. TIG (Horváthné, Szakál), 2. Szeged (Balogh, Baloghné), 3. HTI (Gyengéné, Kántorné).

TENISZ

Férfi egyéni: 1. Gera Miklós (Debrecen), 2. Berki Miklós (Pécs), 3. Fekete Béla (KPSZ).

Férfipáros: 1. BÜVIG (Kónya, Kónya), 2. Miskolc (Pásztor, Gellér), 3. TIG (Schlotthoner, Erdész).

Női egyéni: 1. Koltász Ágota (TIG), 2. Poleszter Mária (HTI), 3. Oszvald Éva (Pécs).

Női páros: 1. Pécs (Pánovics, Tólas), 2. TIG (Rostásné, Schlottbauer), 3. Miskolc (Radi, Nagy)

